

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IV. évfolyam 7. szám

<http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

1997. július

ARATÁS

Pirul az ég, akár szemérmes lányka,
Dereng a fény az alvó táj fölött.
Harmat szítál a bíboros homályból,
Pacsirta szól és fűj a fű között.
Kakas kiált, s harsány visszhangja támad,
Érces szavuk hajnalt hasítva zeng.
Amott az út buján futó fűvében
Egy lány halad. Szoknyája ringva reng.

Sötét pilláin ott ül még az álom,
De ajka már megnyílt, dalolni kész.
Dúdoló jár, ütemre lép a lába,
Ám csöppnyi hangja még a csöndbe vész.
Aratni megy. A búzatábla szélén
Ott várja már egy hetyke, víg legény.
S míg fénköve a pengén bongva csendül,
Vidám tüzek lobognak két szemében.

A lány felé köszön, s kacsint kevélyen:
"Te csitri lány, nehéz ez még neked!
Hosszú a rend, s elmaradsz galambom,
Attól tartok, hogy még zokon veszed!
Marokverő a nénéd volt utánam,
Miért, hogy mos téged küldött anyád?"
"Néném beteg"-felelt a karcsú lányka-
„S felgyűjtöm én, amit kaszád levág!"

"Akkor gyertünk!" S lendül a karja máris,
Suhog a gaz, eldől a telt kalász.
Hajlik a lány, gyűlik a rend s a kéve,
Lesz már a télre friss kenyér s kalács.
A búzatábla, mint egy sárga tenger,
Arany hulláma szélről bodrosul.
A nap tüzén pirosra ég az arcuk,
De homlokukra felhő tornyosul.

Hosszúkat lép, és ölnyi rendet vágva
Vadul kaszál a hetyke, víg legény.
De nem marad, sarkában jár a lány is,
Bár vér fakad parányi kis kezén.
A gaz kimarja barna lába szárát,
De csak hajol, s aranykalászt ölel.
Gyöngyöt perget arcán a nap, s a méreg,
Történjen bármi! Holnap nem jön el!

Ám délután csodákat szült az alkony.
Szűkült a rend, fogyott a könny s a dac.
"Derék lány vagy édes egy galambom!
Szégyenbe már te látom, nem maradsz.
Ülj hát mellém kicsit! Pihenj meg addig,
Amíg elszívom ezt a kis dohányt."
Szólt a legény, s szemével átölelte
A duzzogó, karcsú kis csitri lányt.

S ahogy a nap búcsút vett már a földtől,
S a hold a fák közt fényesen kigyúlt,
A lány arcán egy rálopott kis csóktól
A bíborszínű hajnal felpirult.
A búzatenger elfogyott azóta.
Barnán fordul a hant a vas nyomán.
S egy szép napon gyűrűt cserélni mentek
A víg legény, s a karcsú csitri lány.

IVÁNYI MÁRIA

Köszönjük, János Atya!

Levél Horváth János gyomai plébános úrhoz

Köszönjük, hogy itt voltál velünk! Most, hogy megrendült egészségi állapotod miatt nyugdíjba vonulsz, szeretnénk megköszönni Neked az elmúlt éveket.

Messziről, Rábahídvégre indultál neki e tájéknak, meghallva Krisztus szavát, aki Téged is hívott a szolgálatára. És úgy hozta a sorsod, hogy távol szülőföldedtől kellett élned, és szolgálnod. Ahogyan az apostolok is mindenről lemondva indultak Krisztus nyomába, eleget tenni hívásának, felszólításának, úgy Te is. Idegenként is otthonra leltél e viharsarki tájon. Annak idején, amikor Endrődön - igen nehéz körülmények között - eltöltöttél egy évet, megszeretted e vidéket, és Téged is megszerettek az emberek. Amikor Végegyházára kerültél, az endrődi emlékek éltettek, és az endrődiek szeretete kísért.

1992-ben jöttél Végegyházáról Gyomára. Tudom, örömmel jöttél. Úgy jöttél, mint aki haza jött. Tudom, hogy már akkor is beteg voltál, de ezt igyekeztél nem mutatni. Jókedved, lelkesedésed, a hívek szeretete elfeledtette ezt Veled, velünk.

Ahogyan az oltár gyertyája is csöppenként fogy, mert önmagát emésztí, amikor ég, hogy világítson, hogy fényt és meleget adjon... úgy Te is önmagad emésztetted a szolgálatban. Foglalkoztál gyerekekkel, látogattad a betegeket is sokszor betegen. Mentél a templomba, hogy segítsd a bűnbánókat, hogy Égi Kenyérrel tápláld az emberek lelkét, kereszteltél, fiatalokat indítottál el a házasság szentségének segítségével a közös élet útján, de ha kellett, akkor a temetőbe is kikisérted hivedet... Amíg erőd engedte, szívesen, és örömmel álltál az endrődi hívek szolgálatára is, hisz nemcsak fizikailag vagyunk közel, hanem lelkileg is igen összeforrott a két egyházközösség élete.

Most, amikor augusztus elsején átadod az egyházközösséget másnak, tudom nehéz lesz. Nehéz Neked is, nekünk is pontot tenni egy fejezet végére. Nehéz újat kezdeni. Neked is, bár ott a papi nyugdíjas otthonban mindenképp gondoskodnak majd, amire szükséged lesz. Tudom, hogy a hívek szeretete hiányozni fog. És a Te szereteted is.

Köszönjük a kedves Ilonka néninek is sok-sok áldozatát, fáradságát, aki hosszú időn keresztül igyekezett az életet körülményeit emberibbé tenni, aki betegségében ápolt. Az Isten áldja meg érte!

Kívánjuk, hogy Isten segítsen, és adjon gondtalan, és hosszú nyugdíjas éveket. Ígérjük, hogy nem feledünk, és imánk kíséri fog.

Iványi László
endrődi plébános

Önök joga van tudni...

hogy az 1992 évi KÁRPÓTLÁSI törvény az Alkotmánybíróság korábbi intenciója alapján módosításra került. A módosító rendelkezések alapján **egyösszegű kárpótlás jár az élet elvesztésért**, ha azt a magyar bíróság törvénysértő vagy semmissé nyilvánított ítélete alapján hajtották végre, továbbá a deportálás, és kényszermunka ideje alatti halál esetén. A kárpótlásra az élő özvegy, a sérelmet elszenvedő élő gyermeke és az élő szülő, ezek hiányában - a kárpótlás fele összegére - az élő testvér jogosult. Több jogosult esetén a kárpótlás összegét az özvegy, a gyermekek, és a szülők között egyenlő arányban kell felosztani. Házassági tilalom alá eső egyházi személy esetén, ha a fent említett élő jogosult nincs, akkor a kárpótlás összegének felére az egyházmegye, illetve a szerzetesrend jogosult. **Kárpótlás jár a deportálásért.** A II. világháború alatt faji, vallási, vagy politikai okból külföldre történt deportálásért, munkaszolgálatért (1941. június 27-1945. május 9.) **Kárpótlás jár a szovjet kényszermunkára hurcolásért.** A szovjet hadifogságba esett

katonát 1945. aug. 1.-től kényszermunkára hurcoltnak kell tekinteni. Aki a fent említett jogcímenek jogosult kárpótlásra, annak 4 hónapon belül, azaz október 9.-ig a lakóhelye szerint illetékes megyei kárrendezési hivatalhoz, vagy az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalhoz (OKKH) kell az igényét benyújtani. Az igényjogosultság nyomtatványát ugyanezen hivatal ügyfélszolgálatán lehet megvenni, egy garnitúra ára 50 forint. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, semminemű igazolást a mulasztásra vonatkozóan nem fogadnak el. E törvény hatályba lépése előtt **szabad-ságelvonás címén megállapított kárpótlást 10%-kal megemelik. Az emelés ügyében nem kell semmit tenni az OKKH hivatalból jár el.** Ez azt jelenti, hogy a kiegészítő kárpótlást a korábbi határozattal azonos módon állapítják meg, tehát vagy kárpótlási jegy vagy életjáradék formájában. A jogosult legkésőbb a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kérheti, hogy kárpótlási jegy helyett életjáradékot állapítsanak meg. Tehát az emelést hivatalból intézik, július elsejétől a havi járadék

már emelt összegű. De a visszamenőlegesen fizetendő életjáradéknak **1992. január 1-je és 1997. jún. 30.-a közötti időre járó emelés összegét 1998. január elsejétől számítva 3 év alatt fogják kifizetni.** Akinek korábban megállapított kárpótlás fejében kiadott és még fel nem használt kárpótlási jegye van, azt visszaadhatja, és 1997. szept. 1.-és december 31. között igényelheti az OKKH-tól az életjáradék megállapítását. Ez a határidő is jogvesztő, ha elmulasztják, nem lehet pótolni.

A kárpótlási igény bejelentésének határideje, tehát október 9. Ezt követő 3 hónapon belül fogják az Országgyűlés elé terjeszteni a kárpótlás összegére, a kifizetés rendjére és pontos ütemezésére vonatkozó újabb törvényt. Előrejelzések szerint mintegy 400 ezer embert érint ez a törvény, annak ellenére, hogy sajnos nem vonatkozik a Rákosi rendszer alatti munkaszolgálatosokra, mint ahogy azt a Kereszténydemokrata Néppárt a törvény tárgyalásakor javasolta.

(A törvény teljes szövege a szerkesztőségben elolvasható.)

Császárné Gyuricza Éva

A gyomai 150 éve született Hauszmann Alajos

A gyomai templom

őrzi itt a Tiszántúlon az 1867-es kiegyezés és az I. világháború közötti időszak egyik legnevezetesebb, legtöbbet foglalkoztatott magyar építész emlékét, aki a régi Magyarországon Soprontól - Kolozsvárig, a Magas Tótrától - Fiuméig működött. A budai Királyi Palota, a Kúria, a Műegyetem, kórházak, iskolák, paloták és kastélyok, bérházak és templomok hirdetik szerteágazó munkásságát.

Hauszmann Alajos 1847. június 9-én született régi budai polgárcsalád második gyermekeként. Iskoláit Budán és Tatán végezte, majd a kor neves építészeinek, Szkalnitszky Antalnak tanácsóra, aki meglátta benne az építész, megszerezte a kőműves segédlevelet

és beiratkozott az egyetemre. Harmadik évben barátjával, Lechner Ödönnel kiment Berlinbe és ott szereztek diplomát.

Hozatérve Szlatznicky mellett a Műegyetemen kezdett oktatni, majd mikor szerencsétlen főnöke és jóakarója tébolydába került, az uralkodó az alig 25 esztendő Hauszmann nevezte ki egyetemi nyilvános tanárrá.

A két világháborút, és az azt követő zavaros időköt csodával határos módon átészelte naplója, és néhány kézírásos feljegyzése, emlékeztetése. Ezek közül az egyikben kitér a gyomai templom építésére is.

... "Még 1874-ben hívtam fel Wodianer Albert a Gyomán építendő kegyúri templomra és avval kapcsolatos mauzóleumra tervek készíteni. Egyhajós, faragott, fa-fűtésű templomot terveztem romanizáló stílusban, színes téglaburkolattal. Az építést még az évben kezdtük meg, befejezése 1876 őszére volt határozva, de 1875 nyarán Wodianer Ischlbe (Ausztria) hívatott, ahol rendszerint a nyarat

töltötte, és megkért, hogy a templom építését siettessem, mivel házasságának 25 évfordulóján kivájna azt beszenteltetni, és az első mise után feleségével a házassági frigyét újból megkötöni, ami 1876 év április hónapra esett, - az építést siettetni, minek az volt a következménye, hogy - a falak nedvsége folytán a festés helyenként megrongálódott, és a későbbi kijavítás 700 arany forintba került. Ezt az összeget Wodianer levonta az én honoráriumbomból, úgy indokolván, hogy azt nekem tudnom kellett volna, és ha a következményekre figyelmeztetem, akkor ő nem sürgette volna a korábbi befejezést.

Végéreményében azonban kárpótlást az indokolatlan levonásért, mert 2000 forintot hagyományozott azon a címen, hogy halála esetében a sírcsarnokba való eltemetésénél legyen jelen és intézkedjek a márványlapok ismétli elhelyezésével, ami 1891-ben meg is történt.

Gyomán még a Wodianer kastélya körül is többrendbeli átalakítást végeztem, igen gyakran voltam ott és rendszerint Khernal György uradalmi igazgatónál, Khernal Antal műegyetemi tanár testvérénél laktam, és vendégszerető házánd sok jó napot töltöttem. Khernal a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg nagy nyúl vadászatokat rendezett, melyekhez számos vendéget hívtam meg. Én is többször vettem részt ezen szép eredménnyel járó vadászatokon, s a többi között itt lőttem az első tüzöket."

Hauszmann munkabírása szinte korlátlan volt. Mindig szem előtt tartotta a magyar ipar fejlődését, fejlesztésének segítségét. Igen igényes volt épületeinek kivitelezésével, és a foglalkoztatott iparosokkal, vállalkozókkal szemben, mert azt vallotta, hogy a fejlődő magyar ipar csak akkor lesz képes felvenni a versenyt az osztrák és más nyugati iparágakkal, ha elsődendűt alkot.

1891-ben bízták meg a Kúria (ma Néprajzi Múzeum) tervezésével, és ugyanazon évben nevezi ki az uralkodó a királyi vár építészévé az elhunyt Ybl Miklós helyére. E két épület mellett - melyek művészi alkotóképességének csúcspontját jelentik - azokkal egy időben tervezte fumei kormányzói palotát és a pesti Szent István Kórházat.

A királyi palota építésénél sok baja volt a főudvarmesteri hivattal, és magával a főudvarmesterrel is, mert a bécsi udvar irigykedve nézte, és ott kellemetlenkedett, ahol csak tudott. Ugyanis rossz néven vették, hogy Hauszmann kizárólag magyar munkásokat és vállalkozókat, hazai iparosokat volt hajlandó foglalkoztatni építkezéseiben.

Tervezői tevékenységén túlmenően a műegyetemi oktatást tartotta főhivatásának: 44 éven át oktatott a Műegyetemen, 1913-ban ment nyugdíjba, de közéleti munkásságát 1926-ban bekövetkezett haláláig folytatta.

Születésének 150-ik évfordulóján sajnos csak leszármazottai helyeztek el koszorút sírjára, de tisztelgett emléke előtt a Gondolat Kiadó azzal, hogy a könyvhétre megjelentette Hauszmann naplóját.

Gyomán, a templom bal oldalán emléktábla őrzi az építető Wodianer Albert és a tervező Hauszmann Alajos műegyetemi tanár emlékét.

Dr. Seidl Ambrus

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Városunk szerkesztősége kéri a kedves olvasókat, hogy akinek anyagi helyzete engedi, támogassa újságunkat. Csak így tudjuk ingyenesen eljuttatni kellő számban az arra rászorulóknak részére. Támogatóinknak a lapot címükre házhoz szállítjuk, vagy postán megküldjük.

Bányai (Brichse) Emil, volt endrődi tanár 1997. április 9-én 82 éves korában, a szekszárdi kórházban elhunyt. Hosszabb időt töltött Endrődön. Újházi Miklós mellett volt segédkantort, tanított az Öregszőlőben és Ugaron. Majd a II. sz. Általános Iskola igazgatójaként működött. Gyomán, mint igazgató-helyettes fejezete be itteni áldásos munkáját. Testvérei után a Dunántúlra távozott. Ott dolgozott nyugdíjazásáig. Temetés május 9-én, hamvasztás után Tengelicen történt a rk. Egyház szertartása szerint.

Értékes munkája, tevékeny élete feledhetlenné teszi. Emlékét, kik ismerték, szeretettel őrzik szívükben.

A Könyvtár hírei

Az Endrődi Könyvtárban a szekszárdi Salve Bt galériát nyitott. Jelenleg Gonda Margit képei és kerámiai tekinthetők és vásárolhatók meg. (Részletre is!) Augustusban a tervek szerint Macskássy Izolda művész nő képei kerülnek ajánlásra.

A hagyományos könyvtári szolgáltatás mellett fénymásolást is vállalunk. Mini videotékánkban a filmek nagy választékát kínáljuk, romantikus filmeket, vígjátékokat, ifjúsági filmeket, valamint a kötelező és ajánlott olvassmányok videóit. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Ebben az évben is sikeresen hirdette meg a városi könyvtár a városi mesemondóversenyt, amelyen szabadon választott népmese előadásával vehettek részt a jelentkezők, több korcsoportban. Összesen 101-en jelentkeztek, és meséltek. Több fordulóban zajlott a verseny. A döntő május 31-én volt az endrődi könyvtárban, ahol a könyvtár által hirdetett "Égből pottyant mese" rajzpályázat eredményhirdetésére is sor került.

A versenyek díjazottjai könyvtalomban részesültek, s valamennyi résztvevő oklevelet kapott.

A versenyben elért eredmények:

Aranyfonal mesemondó verseny felső tagozat:

1. helyezés Nyíri Dóra 5. o. (2. sz. Ált. Isk.), Vaszkó Barbara 6. o. (Rózsahegy K. Ált. Isk.), 2. helyezés Timár Anett 7. o. (Rózsahegy K. Ált. Isk.), 3. helyezés Bella Szilvia 6. o., 4. helyezés Timár Tamás 5. o., Takács Katalin 6. o. (mindhárman a Rózsahegy Ált. Isk. tanulói).

Alsó tagozat:

1. helyezés Farkasinszki Fanni 3. o., 2. helyezés Gyetvai Andrea 3. o., Váci Éva 1. o. 3. helyezés Tóth Nikolett 4. o.,

Mongyi Ágnes 4. o., Cser Annamária 4. o. (A Rózsahegy Kálmán Ált. Isk. tanulói) Valamint 1. helyezést ért el Ronsek Nóra, és 3. helyezést Kondor Nóra (Mindketten a Szent Gellért Katolikus Iskola tanulói).

Nagycsoportos óvodások:

1. helyezés Cserenyecz Dóra, 2. helyezés Feuerwerker Daniella, Paróczai Barnabás, 3. helyezés Havelda Róbert, 4. helyezés Nagy Rita (Mind a Selyem úti óvodából) és Trendl Péter a Blaha úti óvodából.

Az "Égből pottyant mese" című rajzpályázat díjazottai:

Középiskolások:

Nótári Krisztina, Diószegi Edit, Kner Imre Gimnáziumból

Felső tagozat:

F. Nagy Lajos, Csizmadia Ida, Kun Linda, Velő Tünde, és a rajz szakkör tagjai a 2. sz. Ált. Iskolából, Kovásznai Nóra, Vaszkó Barbara, Rózsahegy Ált. Isk.

Alsó tagozat:

Izsó Sándor, Erdei Sándor, Szőke Zsuzsi, 2. sz. Ált. Isk., Kondor Nóra Szent Gellért Katolikus Ált. Isk. Hanyecz Ágnes, Hornok Ádám, Rózsahegy Ált. Isk., László Tamás, Nyéki Barbara, Szabó Pál téri Ált. Isk. Békéscsaba.

Óvodások:

Babos Tamás, Fozekas Imre, Czikkely Csaba Kossuth úti óvoda, Nagy Rita, Bótos Beáta, Selyem úti Ált. óvoda.

A díjazásban támogatóink voltak: Kner Nyomda, Gyomaendrőd Polgármestere, Körös Bútoripari Kft, AGROFÉM Kft, Raichle Sport Kft, Sikér GMK, Kert Kivi Kft, Dinya Zoltán vállalkozó MARZOL CIPŐ, Corvó Biancá Kft, Körös Keltető KV, THEMIX Ép. Ip. Szöv., Fekécs Kovács KKT, Endrőd és Vidéke Takarékszöv., Fekécs Imre vállalkozó, Microfax Kft.

SPORT

Ismét a táblázat élén

A Jamina Csabacsüdön döntetlenre játszott. Ezzel a Barátság pontszámában utolérte. Több lött és kevesebb kapott góljával átvette a vezetést a Barátság. Reméljük, hogy a még hátralévő mérkőzés Sarkad ellen nem hoz keserű pirulát. Az eredményt lapunk megjelenése idején olvasóink már tudni fogják. Amennyiben csapatunk az első helyet megtartja, közel fél évszázad után ismét a NB. III.-ban rúghatják kedvenceink a labdát a szurkolók nagy örömeire.

Lapzártáig beérkezett eredmények:

V. 24. Battonya - Barátság 0:5 (Bócsik 2, Janis 2, Czifrák 1.)

V. 31. Barátság-Medgyesegyháza 4:1 (Janis 2, Molnár 2.)

VI. 8. Füzesgyarmat-Barátság 0:4 (Czifrák, Janis, Gubucz, Molnár)

VI. 15. Barátság-Nagyszénás 5:0 (Czifrák 3, Lipták 2.)

A táblázat:

A megyei I. osztály végeredménye tehát:

1. Gyomaendrőd Barátság	34	24	6	4	87-17	78
2. Jamina-Patrik SE	34	23	9	2	72-20	78
3. Csabacsüd	34	19	6	9	79-53	63
6. Gyomai FC	34	16	8	10	64-43	56

Az utolsó hazai mérkőzésen ünnepélyes keretek között, az NB. I.-be távozó Czifráknak és a csapat gólkirályának, Janisnak értékes ajándékot adtak át.

Gyoma a Jaminától 3:1-es vereséggel távozott.

Reméljük, hogy Sarkadon a győzelem után ünnepelhetjük csapatunkat! A szezon általános összefoglalóját és értékelést következő számunkban fogjuk közölni.

MÁRTON GÁBOR

LAPZÁRTA UTÁN

Beérett a gyümölcs...

Bajnokságot nyert az ENDRŐDI BARÁTSÁG SE.

Közel fél évszázad után ismét az NB. III.-ban játszhatunk, szurkolhatunk. A június 22-iki, s egyben utolsó mérkőzésen valósággá váltak titkos reményeink. Érdemes volt tehát hamvból feltámasztani a legendás BARÁTSÁG-ot. A Sarkadon lejátszott mérkőzésen, úgy tűnt, hogy több a vendégszurkoló, mint a hazai. A "B KÖZÉP" hangorkánál kísérte végig az összecsapást. A fiúk parádés játékkal hálálták meg a szünni nem akaró biztatást. Nem volt "egy súlycsoportban" a két csapat. Czifrák 3 góllal búcsúzott a Barátságtól. Molnár és Lipták góljaival 5 nullára győztünk. Csak az volt a kétséges, hogy milyen arányú győzelmet fogunk aratni. Köszönjük a jelenlegi és volt játékosoknak, az edzőnek, a vezetőknél ezt a szép eredményt.

Büszkék vagyunk ifjainkra is, akik remekül fejlődtek Pelyva Miki keze alatt! Ők 6:0-ra győztek Sarkadon, és ezzel 4. helyezést értek el.

Lapzártá után csak ennyi fért be a tudósításból. Következő számunkban a labdarugó sport átfogó értékelését adjuk!

A Kereszténydemokrata Néppárt június 21.-én tartott Országos Választmányi ülésén újból Gicz Györgyöt választották meg elnöknek. A választáson a másik elnök jelölt Semjén Zsolt volt, aki alig egy héttel a választás előtt fogadta el a jelölést, és ennek ellenére megszerezte a mandátumok 43,4%-át. A gyomaendrőd kerületi kereszténydemokraták Semjén Zsolt személyében látták a KDNP jövőjének zálogát, ezért őt támogatták, sajnos csak erkölcsileg, tekintve, hogy a gyomaendrőd szervezet egyetlen tagja sem rendelkezik szavazati mandátummal az Országos Választmányon. A gyomaendrődiek is képviselő választmányi tag bárhogy szavazott is, az V-ös választókerület 80%-a Semjén Zsoltot támogatta.

FELHÍVÁS A KDNP TAGJAIHOZ!

Tisztelt Tagtársak! Kérem Önöket, hogy a soron következő július 7-én tartandó taggyűlésünkön, - mely a szokott helyen és a szokott időben lesz - feltétlenül jelenjenek meg, mivel fontos döntéseket kell hoznunk, amelyhez a határozatképesség fontos.

Tisztelettel: VASZKÓ ANDRÁS elnök

In memoriam

„Eredj, ha tudsz, eredj, ha gondolod
Hogy odakinn a világban nem ácsol
Szívedből az élő, érző fából
Az emlékezés új kereszteteket.”

Reményik Sándor

SIMON ISTVÁN, A KÖZÉPHÁTVÉD

1916-1986

Vasutas család gyermeke. Két húga Mária és Gizella, és egy öccse Géza volt. A Csanádapáczán élő család 1934-ben költözött községünkbe. (Csanádapáczai volt Csernus apát és Dr. Csokási Béla polgári iskolai igazgató is.

Lehetséges, hogy közreműködésükkel változtattak lakhelyet.)

A fellendülőben lévő sportéletnek is szerepe volt a költözködésben. Mivel akkor a sportkör vezetői közt volt Dr. Szabó bankigazgató és a Tüköry uradalom intézője. Az érkezett hírek szerint „.. Simon Pista rendkívül tehetséges fiatal labdarúgó ...” Igaznak bizonyult a hír. Kulcszerep jutott a 18 éves, elegáns, szimpatikus, barátságos fiatal labdarúgónak.

A mirhói részen, Talkács Imre kőműves házában vegyes boltot nyitottak, melynek vezetője a Simon család lett. A két fiatal, Géza és Gizella, polgári iskolában tanult.

Simon Pista érkezése előtt már történt egy komoly erősítés a csapatban (ETK): Mezőberényből Szentesi szabósegéd Endrődön talált munkát. Bekapcsolódása a csatársor robbanásszerű fejlődését eredményezte. Sajnos rövid idő után visszament szülőhelyére.

Simon Pista évekre a csapat kulcsembere lett. Középhátvéd (centerhalf) poszton szerepelt. A labdarúgók közt nagyszerű barátokra talált. (Hunya András, Kovács Imre, Lacsny Zoltán ...)

A közönség, a drukkerok hamar szívükbe fogadták. A csapat szellemére, stílusára, eredményességére áldásos hatást gyakorolt.

Egész sportpályafutása "Fair Play" jelszöveggel illethető. Segítette társait a pályán, de a magánéletben is. Minden játékos öt igyekezett követni. Még sokat racionáltlankadó Büngösdiéken is érezhető volt némi szelidülés.

Volt Endrődnek egy "unikum" egyénisége, Szakács Jenő, akinek karikatúrái Bécsben, Párizsban, Berlinben nagy sikert arattak. Hazatelepvedén Endrődre azt beszéltek róla, hogy rímekben beszél, mint Cicero. Sajnos az ital rabja lett. Amilyen kínrimes elégiácskákat faragott a labdarúgókról, Simon Pistáról emígyen szóló strófája:

"A fociban Simon Pista
professzor, nem elemista.
Győztes minden labdaharcon,
Amul Jesszi grófkisasszony."

Ez azt az időt idézi, amikor már a nagylaposi gróf Tüköry lett az uradalom "birtozkodója". És hát a Jesszike baronesz gyakran kikacsizott a komoly gyakornok gyámkodása mellett határszemlére az apró termetű Csikós János parédskocsissal. Szülei ugyanis a szeleburdi Szélikét, csak Pista felügyelete mellett engedték el még a veszélyes Hármás-Körösből való fürdésre is, akinek komolysága jó hatással volt a lobbanékony kisasszonyokra.

A testi-lelki jó barát, Hunya Bandi szerint "semmi nem történt köztük, mert Pista fülig szerelmes volt akkor a szóke szépség, Kugler Magdiába, aki hamarosan Kondor Gyurka nyomdász hűségese felesége lett."

Am térjünk vissza a sport mezejére. Hogy hű képet kapjunk Simon sportteljesítményéről, figyelmükbe ajánlom könyvemet, melynek címe Tempo ETK! Csak néhány eredményt idézek belőle:
"1934. IX. 15. ETK-GYTK 5:3. Magtörtént Endrőd nagy futball-egyéniességének bemutatkozása".
"1935. X. 21. ETK-M Törekvés 2:1. A mezőnyből kiemelkedett Simon játéka
1936. III. 9. ETK-GYTK 4:1. Csapatunk fő erőssége Simon ...
1936. VII. 26. ETK-M Törekvés 5:0 Simon a mezőny legjobbjá. Tanári módon irányította a játékat.

1936. IX. 9. ETK-M. MÁV 4:1. Az egész mezőnyben kiemelkedett Simon művészi labdakezelése, ötletes játéka ...

1937. III. 29. Húsvéti torna ETK-CEGLÉDI VSE 4:2. A 22 ember nagyszerű teljesítménye közül kiemelkedett Simon művészi labdakezelése, ötletes színes játéka. Már régen kinőtte a megyei csapatok szintjét. Véleményünk szerint sikeres, szép pályafutás vár a 20 éves játékosra. Nem semmiért érdeklődnek iránta a fővárosi egyesületek.

1937. VI. 14. ETK-BISE 3:0. Az ETK kiemelkedő játékosá Simon István utolsó bajnoki mérkőzését játszotta Endrőd színeiben."

Pályafutásának következő állomása a GANZ MÁVAG. Főszereplő lett itt is a BLASZ-ban, a kiváló eredményeket produkáló gyári együttes sikereiben. Szinte állandó játékosá lett a BLASZ válogatottjának. Az 1944 évi NB. I-es bajnokságban már ott van Simon Pista csapata! A front közeledtével katonának viszik. Hazatérőben még egy szezont játszik Pozsonyban a Bratislava csapatában.

Hazatérve a GANZ szervezője, majd edzője lett. Olyan játékosokat gyűjtött maga mellé, mint Kubala, Nyers, Mike, Subert, akik világnagyságok lettek. Különösen a Spanyolországba került Kubala barátsága lett számára sorsdöntő. Nyugdíjaként sok világhírű összecsapás tanúja lehetett Kubala jóvoltából.

Mi utóljára 1948 nyarán láthattuk a GANZ-zal játszott Barátság hírvető mérkőzésén. Hunya András barátsága szinte haláláig tartott. Többször látogatták meg egymást családostul is.

1976. I. 22-én töltötte be 70. évét. TEMPO ETK! könyvem adatgyűjtéséhez felkerestem budai lakásában Simon Pistát, aki általam a következőket üzenté azoknak, akik szeretettel, és szívesen emlékeznek rá: "Nagyon boldog vagyok, hogy újra sor kerül a találkozásra régi barátaimmal, sporttársaimmal és drukkerjeinkkel. Számomra Endrőd egy életen át feledhetetlen. Ott lett belőlem futballista. Ott tanultam meg a klubhűséget. Ott szereztem első sportbarátjaimat, akik közt nagyszerű futballisták voltak, hogy csak Kovács Imre, Hunya Bandi és Lacsny Zoltán nevét említssem, kikből nagy foisták lehetett volna, ha hozzám hasonlóan vállalják a szülőföld elhagyását és a fokozott edzéseket, a nehéz focisítást sikereit, kudarcit. Az emlékek még ma is elevenen élnek bennem. Mindig büszkeség tölt el, ha a sportújság hasábjain találkozhatom az otthoni eredményekkel, hogy a HONVÉD Németh Lajos - a, és Paróczai Sándor - a vacser földről indult el, mint én. Sok sikert kívánok a sportolóknak és minden endrődiének".

1986. március 31-én Simon István 70 éves korában elhunyt. Április 30-án a Farkasréti Temetőben hantolták el. Sirja ott van, hol Fehérvári Ferenc országos híru fotósunk és Endrőd első diszpolgára, Rózsahegy Kálmán nyugoszszák örök álmlukat. Régi sporttársai és tisztelői előtt én köszöntem el Tőle, búcsúztatásban elmondtam, hogy mit köszönhetünk neki. Maréknyi földet szortam koporsójára, hogy "a hazai föld sügion részére álomba ringató mesét Endrődről"

Hiszem, hogy sokak emléken még elevenen él Simon Pista.

Most, mikor a poraiból megelevenedett BARÁTSÁG egy csodás lehetőség előtt áll, szeretném, ha új Simon Pisták vállalnák a klub szeretetét és sok jó sporttulajdonságát. Ígérjük, hogy mi, a szurkoló tábor ugyanúgy szívünkbe zárjuk az új sikere kovácsait, mint Simon Pisták érdemeit. 50 éve várunk, hogy még egy lépcsőt léphessen csapatunk feléle.

Hajrá, Barátság!

MÁRTON GÁBOR

JÚLIUS HÓNAP ÜNNEPEI

július 2. szerda:	Sarlós Boldogasszony
július 3. csütörtök:	Szent Tamás apostol
július 11. péntek:	Szent Benedek apát, Európa fővédőszentje
július 16. szerda:	Kármel-hegyi Boldogasszony
július 18. péntek:	Szent Hedvig királyné
július 24. csütörtök:	Árpád-házi Boldog Kinga szűz
július 25. péntek:	Szent Jakab apostol
július 26. szombat:	Szent Joakim és Szent Anna, a Boldogságos Szűz Mária szülei
július 31. csütörtök	Loyolai Szent Ignác áldozópap

ÚJ MAGYAR-LENGYEL SZENT

Szent Hedvig (Jadwiga)
1373(?) †1399 Krakkó

Nagy Lajos királyunk leánya. Mivel Lajosnak nem volt fiúgyermek, így leányát jelölte a lengyel trónra. Két évvel apja halála után 1384-ben lengyel királynővé koronázzák a 10 éves

Hedviget. 1385-ben feleségül megy Jagelló litván nagyherceghez. Meghozza azt az áldozatot (máshoz szeretett volna férjhez menni), mert tudta, hogy így elérheti a litvánok megtérését, és így biztosítani tudja a két nép közötti békét. Litván királynővé koronázzák. Jagelló pedig megkeresztelkedik, és mint lengyel király, a II. Ulászló nevet veszi föl.

1388-ban férjével megalapítja a vilnai litván püspökséget, a papság képzésére kollégiumot szervez a prágai egyetemen. A lengyel nép hitének ápolására templomokat épített, és felszereléseket, könyveket szerez be. Krakkóban bencés kolostort alapít. 1397-ben teológiai fakultást állítat föl a krakkói egyetemen. Alapítványt is tett az egyetem javára.

Szívén viseli a szegények, árvák, betegek gondját, személyesen is ápolja, gondozza őket. Végrendeletileg meghagyta, hogy vagyonát halála után osszák szét a szegények között.

Alig 26 éves, amikor 1399-ben, Krakkóban meghal. Itt temetik el. Fehér márvány borította sírját ma is százezrek keresik fel a krakkói Wawel székesegyházban. A lengyel ifjúság védőszentjeként tiszteli.

II. János-Pál pápa az idei, lengyelországi útja alkalmából avatta szenté, június 8-án.

II. János Pál pápa Franciszek Macharski krakkói bíborossal a Wawelban, Szent Hedvig sírjánál. A kép az előző út során készült, 1991-ben.

Katolikus krónika

MISEREND JÚLIUSBAN

Endrőd

vasárnap: reggel 8, este 7 óra, hétköznap: reggel fél 8

Öregszőlő, Nagylapos, Szent Gellért Kápolna: a nyári három hónapban: - július, július, augusztus - nincsenek misék

Gyoma:

Vasárnap 11 óra, hétköznap: a vasárnapi hirdetés szerint

Hunya

vasárnaponként: július 6, 13 délelőtt 10 óra, július 20, 27, augusztus 3, 10 reggel 8 óra

hétköznap: kedden, csütörtökön, (hónap első péntekén) és szombaton: este 6 óra

A plébános előreláthatólag július 14-től augusztus 16-ig lesz szabadságon, ez idő alatt csak vasárnap lesznek misék, reggel 8-kor.

Istenünk, aki híveid élete vagy és az alázatosak dicsősége, te Szent Hedvig királynét a hit és a szeretet buzgó terjesztőjévé tetted. Közbenjárására add, hogy az igazság és a jóság apostolai legyünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben. Isten mindörökkön-örökké.

A királynő csendes ámulattal
Ült azonban: a szent könyv előtt
Nyíltan állt, s a vörösvörös magyarnak
Régi nyelven új csodát beszéle.

...
S Hedvig olvasá a szent ígét,
S így tündődék rajtuk önmagában:
"Im ezek mi szép ígék, mi szentek!
Lengyelország hős királya, férjem,

Kit szívedben hordok, hű jegyelted!
Nem leend-e megvett ajándék,
Majd ha fényben eljövendesz értem,
S én kitarom a csodák világát
Ifju, hős, de még van nemzetednek?"

...
Gondolá, s elfogadta szíve.
(Vörösmarty Mihály: Hedvig)

Papszentelés Szegeden

Június 7-én, szombaton délelőtt 10 órakor jeles ünnepe volt az egyházmegyének. A zsúfolásig megtelt szegedi Dómban, kétórás szentmise keretében Gyulay Endre püspök úr négy diakónust - **Bauer Csaba, Ficz Gábor, Perlaki György, Salamon László** - pappá szentelt.

Három héttel korábban pedig hárman lettek diakónusok, akik jövőre várják pappá szentelésüket: **Gyenes Csaba, Jakabfi Zoltán és Kocsis János**. Kocsis János pár évvel ezelőtt Endrődön teljesített nyári plébániai gyakorlatot.

Imádkozzunk értük, hogy hűen teljesítsék nem könnyű szolgálatukat!

Személyi változások

Augusztus 1-től új plébánosa lesz Gyomának, Mag Lajos személyében, aki Tiszaszigetről, jön ide.

Hosszú idő után Endrőd ismét káplánt kap. Az újmiséés Bauer Csaba jön hozzánk, a meglévő plébános mellé segítségnek. Püspök úr körzetesíti vidékünket. Így Endrődnek kell ellátni Endrőd mellett Hunyát, és ezentúl Dévaványát, Ecsegfalvát és Körösladányt is.

A KÖRÖS-PART BŰVÖLETÉBEN

Bella Rózsa és Dr. Turai G. Kamill

Olvasóinknak már nem kell bemutatnunk Bella Rózst, az endrődi születésű Pilinszky-díjas művészt, tanárt. Hiszen kiállításairól már sokszor beszámoltunk. Ezúttal Rózsa ismét Gyomaendrődön, de most a gyomai városrész Katona József Városi Művelődési Központjában "mutatkozott be", elhozván festményeit, grafikáit. Külön érdekessége volt a kiállításnak, hogy Kada Erika - Bella Rózsa: Források című könyvének a bemutatására is sor került.

Dr. Turai G. Kamill Pilinszky-díjas költő, filozófus, teológus nyitotta meg a kiállítást. Előadásában szenvedélyesen tárta elénk Rózsa egyre jobban kiteljesedő művészetét, stílusát, forró érzelmi világát. Előadását ezekkel a szavakkal kezdte:

"Azt vettem észre, hogy igazi művészbarátaim rendelkeznek egy különös képességgel: képesek lelassítani a világot, elementáris nyugalmat

teremteni a zajlásban. Bella Rózsa is. Sőt talán kiváltképpen! Több kiállítását nyitottam meg a Dunántúlon és a fővárosban is, de ezt a csendteremtő képességét oly természetesnek vettem, hogy meg sem említettem.

Most képeinek üzenete közül leglényegesebbnek érzem ezt. Képei között ülve, ámulván az áhítatos csendben, megáll az idő. Az örökkévalóság megrendültségét éljük."

Turai G. Kamill azonban rámutatott arra is, hogy a kiállított munkák között, vagy talán mögött érezzük meg a teljességet, mint mondotta: "Ezek a műalkotások, munkás darabok, megvalósításuk is időigényes. Amíg a formák kavalkádjából kikristályosodnak, egy-egy megerősödik, és helyet kap a festői gyűjteményben, évek telnek el. Ehhez a kiállításához hozzátartoznak a fel nem fért, a máshol lévő (elkelt-elajándékozott) képek, a vázlatyszerű, elrontott, sőt az álmok hamvába holt ábrázatok is".

Idézhetnénk még hosszasan a tartalmas előadásból, melyre aligha válalkozhatunk, mégis egy különös világot mutat be nekünk Rózsa művészetében, amikor azt mondja: "De a tájélményénél is van különösebb, már-már misztikus töltődése, nevezetesen: a lovak iránt. Nemcsak művészettörténetet tanít középiskolásoknak, hanem az ómagyar társaság lelkes és tevékeny gyarapítója. Lovai gyakran a tengerből lépnek elő. ... A görögök számára rejtélyesen fel-feltűnedeztek a "tenger lovai". Az égboltot is lovas kocsin futotta be a Nap. Sok képzőművészt ihletett már a ló Gericultontól Delakroix-án át Szláviig. Zsibbadt

idegeinket pezsdülni érezzük, s a hétköznapi látványok mögött új, varázslatos világ tárul fel előttünk. Ennek a varázslatnak ébresztésére Bella Rózsa igen-igen felkészült. Lépünk be tehát mítoszi műhelyébe..."

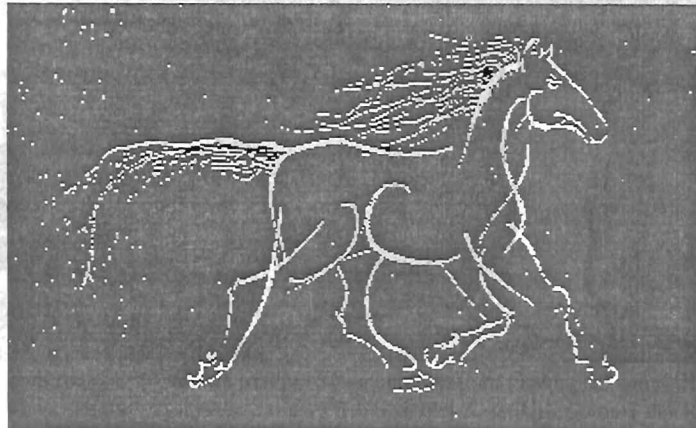
A kiállítás megnyitását követően a könyvbemutatóra került sor, mellyel Bajtai Mária a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Bács-Kiskun megyei tagozatának titkára, tanár ismertette meg a jelenlévőket. Meleg szavakkal ecsetelte Bella Rózsa munkásságát, melyet körül vesz, és lépten-nyomon kísér. ahogy Ő mondta a Körös-part bűvölete. bár Kecskeméten él és dolgozik, de lelkében ott él a szülőföld, Endrőd, a Körös part.

Beszámolóm nem lenne teljes, ha nem emlékeznék meg Polányi Éva előadóművészről, aki a maga tündérszép, lehetőfinom stílusában Pilinszky költemények előadásával tette még emlékezetesebbé a megnyitót.

A kiállítást uralta Rózsa kékből-fehérbe, fehérből-kékbe hajló képeinek álomszerű hangulata. De grafikái, a hajszálfinom erek is beszédesen sugározták a művészi alkotóerő teljességét. A könyvből többen vásároltak, s így én is. Meg kellett állapítanom, - bár hivatva nem vagyok rá - hogy az illusztrációban is a művészet magas fokán áll Rózsa.

Reméljük, hogy az elkövetkezendő időkben egyre többet tudósíthatunk Bella Rózsa kiállításairól, s így végig kísérhetjük majd művészi pályáját ...a csúcsokig!

CSÁSZÁR FERENC

Itt voltam itthon...

Júniusi számunkban ígértük olvasóinknak, hogy folytatjuk riportorozatunkat az emlékezetes Rózsahegyi napokról, az Endrődiek Baráti Köre találkozásáról.

Hunyad Simon Péter

Azzal a szándékkal jöttünk, hogy az Endrődiek Baráti Köre székhelyét visszatelepítsük Endrődre. Együttal kitágítanánk a kört: nemcsak a Budapesten, hanem az ország bármely részén élő, sőt az ország határain kívül élő endrődi születésűeket is összefogná ez a Kör.

Annak idején én alapítottam meg Pesten az Endrődiek Baráti Körét. Szeretném, ha a mostani elnökség úgy alakulna, hogy 50% helyi, itt élő ember lenne, 50% pedig pesti, vagy bárhol élő. Évekkel ez előtt én javasoltam, hogy Rózsahegyi Emléktáblát helyezünk el a Tájház falára. Nagyon örülök, hogy most már iskolát is tudunk elnevezni róla, hogy Rózsahegyi-napokat tudunk szervezni. Büszkék vagyunk Kálmán bácsira, és nagyon remélem, hogy az Ő emléke a jelenleg távol élő endrődieket összeköti. Hiszen Ő is, bárhol élt, megmaradt endrődinek.

Én is a viszontagságos életem során mindig itt érzem magam a legjobban. Itt jártam iskolába mezítláb, nagyon lényeges dolog a gyerekkor. Apámat elzavarták, ez már történelem. Utána az ember legyökerezett máshol. Fiatal koromban engem nagyon kemény munkához szoktattak, hála Istennek, - mert különben lehetséges, hogy amit végig kellett élnem, nem bírtam volna. Harminc éve Pesten lakom, ezt már nem lehet felszámolni. Négy gyermekem van tizenegy unokám, azokból egy se lakik Endrődön. De én azért hazahozom őket. Hála Istennek édesanyám él, 93 éves, de szellemileg friss, és nagyon sokat mesél nekünk a régi időkről.

Ugrin Béla

A Temető utcai Ugrinok vagyunk. Valamikor gólya volt a háztetőn, azért hívtak bennünket gólyás Ugrinoknak. A jezsuita Ugrin Béla a szomszéd házban született. Mindketten elkerültünk, ő Vancouverben volt hosszú ideig, most pedig Torontóban van. Minket is meglátogatott Houstonban.

Én elég régen elkerültem Endrődről Egerbe, azután Pestre, '56-ban elhagytam az országot, öt és fél évig Németországban éltem, 1962-től pedig Amerikában. Ott, az utolsó 15 évben televíziós programokat csináltam Texasban iskolakörzeteknek, az oktatás részére. A feleségem amerikai. Másfél évvel ez előtt véglegesen haza jöttünk, most Szentendrén lakunk. Bizonyos vagyok abban, hogy valamilyen formában én is beleolvadok, besegítek az itthoni tenivalókba. Most már véglegesen itthon maradok.

Kopcsék Imre

Én az Ugaron születtem, itt az endrődi határban. Elkerültem, mert nekünk innen menni kellett egy bizonyos időszakban. Úgy alakult, hogy abban az évben, mikor édesapám augusztus 20-án szabadult, én pedig szeptember 15-én megkezdhettem az egyetemi tanulmányaimat. Azt vallom, hogy a tehetséges, szorgalmas ember minden rendszerben

boldogul különösebb elvi engedmények nélkül. Később a Miskolci Üvegyár igazgatója lettem, húsz évig a Miskolci Műszaki Egyetem adjunktusa voltam, beszélek néhány nyelvet, bejártam három világrészt a külker munkában.

Igazán jól csak itthon érzem magam. bár munkám máshová köt. De azért nem tudtam innen soha elszakadni. Kétélekké lettem: miskolci és endrődi. Hála Istennek, nem gyökértelen.

Szeretnék az itteni munkában részt venni, és ha hívnak, szívesen dolgozom együtt a közösséggel.

Koltai Gábor

Rózsahegyi Kálmán unokája

Én tavaly vendégként jöttem ide, de öt perc alatt teljesen otthon éreztem magam. Később valamelyik barátommal vidéken voltunk, és gyakran mondogattam neki: - Alig várom, hogy ismét haza mehessenek. - Ennyire vágyódom Pestre? - kérdezte. - Nem, mondtam, Endrődre vágyódom.

Nagyon szeretek itt, őszinte szeretetet kapok az emberektől, de főleg a nagyapám, - és ez nekem nagyon fontos. Ha létezik feltámadás, akkor az, ami tavaly a Rózsahegyi-névadó ünnepségen történt, az feltámadás volt. Harmincöt évvel nagyapám halála után úgy emiélkezni rá, ez nem gyakori.

Én vagyok a korelnök a családban, én képviselem a Rózsahegyi nevet. Nagyon szerettem a nagyapámat. Ő volt az egyetlen a családban, aki nem nevelt, de nagyon sokat voltunk együtt kiskoromban. Később, amikor én már felnőtt voltam, ő pedig idős, gyakran belémkarolt, és így mentünk intézkedni. Mert ő mindenkinek mindent elintézett, ő tényleg mindenki Kálmán bácsija volt. Hihetetlen, de egész Budapest köszönt neki.

Nagyon szerette a gyerekeket. Egyszer mentünk az utcán, és egy nagymama áthozta kisunokáját a túloldalról, hogy nagyapám áldja meg a gyermekeit. Hittek az emberek nagyapám emberségében.

*A riportokat készítette: Ungvölgyi János
Lejegyezte: Hornokné Németh Eszter*

Idézetek, Dér Istvánné leveléből

"Itt is megköszönöm a kedves invitálást, melynek eredményeképpen az Endrődiek Baráti Körének tagjaként ott lehettem az ideai találkozón.

"... Annyira jó, hogy még mindig csodálkozóan gondolok vissza arra a jól megtervezett kétnapos programra, az emlékünnepe mindenki számára emlékeztetéssé tételére.

... a legnagyobb tisztelet és köszönet hangján kell szólni! Én most, a magam nevében megteszem. Örömmel tölt el az a tudat, hogy mennyi értékes ember él még mindig Endrődön, akik egy ilyen, kétnapos programot oly színéssé, értékes emlékké varázsolták mindannyiunk számára.

... A találkozó hangulata jó volt, a rendezés, a nyújtott élmények emlékeztetések maradnak; mindezekért köszönet azoknak, akiket illet ...

... A kulturális felemelkedés érdekében tett munkálkodásokhoz kívánok sok erőt, egészséget, az elismerés örömét."

Margó

TE DEUM a Szent Gellért Katolikus Iskolában

"Igen nagy tisztég Isten szeretett gyermekeit nevelni!
Nagy kiválasztottság, boldogság, szent munka ez!"
(Páli Szent Vince)

A második tanévet zárjuk e falak között. Az "alapító tagok" harmadik osztályosok lettek. Munkában és eredményekben gazdag év áll mögöttünk. Ha összegezzük az elmúlt két tanévet, minden területen messzire jutottunk. Ha iskolánkba bárki belép, a tisztaság, rendezettség, az esztétikus környezet fogja meg.

Sikerült iskolánkat úgy felszerelni, hogy öröme telik benne annak, aki ott tanul, vagy dolgozik.

Azonban a legfontosabb, amit sikerült megteremteni: a színvonalas, hatékony nevelés, oktatás.

Négy osztály tanulói tanultak meg itt írni, olvasni, számolni, ismerkedtek a körülöttük élő világgal és léptek tovább a tudományok útján.

Az elsősök ebben a tanévben is hamar megszokták az iskolás életet, reggelente örömmel jönnek, otthon érzik magukat. Az év végi felmérések - melyek nagyon jól sikerültek - is erről tanúskodnak.

A „Rügyecskék”

A másodikosok bekapcsolódtak a katolikus iskolák "rügyecske" nevű országos tanulmányi

A legjobb tanulóink:
Mándi Vivien és Rácz László

versenyébe.

Szorgalmasan készítették az egyes fordulók matematikai és nyelvtani feladatait. Mindnyájan szép eredménnyel dolgoztak, sok pontot gyűjtöttek.

A két legjobb, Mándi Vivien, és Rácz László 2.b. osztályos tanulók, az országos döntőbe is bejutottak, megállták helyüket. Reméljük, jövőre újabb tanulókkal bővül ez a kör, és egyre többen megismerhetik iskolánkat, az itt folyó munkát eredményeinken keresztül.

Nagy gondot fordítottunk a szép magyar beszéd, a kiejtés fejlesztésére. Úgy néz ki, hogy lesz néhány ügyes vers és mesemondónk. Az idén a legjobb Roncsek Nóra volt, aki a városi, megyei versenyben első, az országoson második helyezést ért el. A sok jó helyesírónk és olvasónk igazolja, hogy jó módszert választottunk az anyanyelv oktatására.

A változatos óravezetés, sok szemléltetéssel, gyakorlással, szükség esetén egyéni foglalkozásokkal, követelményekkel és értékeléssel biztosítjuk az oktatás, nevelés színvonalát.

Az év folyamán az ügyes kis kezek sok szép dolgot alkottak a tanító nénik irányításával. A folyosón, a falakon, asztalokon egész évben gyönyörködhettünk az újabb és újabb alkotásokban.

A nagy tágas udvaron, a jól felszerelt tornaszobában bőven volt lehetőség testedzésre, mozgásra, játékra.

Köszönet a nevelő testületüket szakmailag színvonalas, és példamutató munkájukért. De köszönet illeti meg a szülőket is, akikkel egyre szorosabbá válik kapcsolatunk. Minden eredményünkben benne van az ő segítő kezük is.

A tanév folyamán iskolánkban működött néptánc csoport és zeneiskola. Jövőre is meglesznek ezek a lehetőségek. Ezen kívül tervezzük a 3. osztálytól fakultatív módon a nyelvtanulást, számítástechnikát.

Szép színfoltja volt iskolánknak a tavasszal az iskolaújság megszületése. Gyerekek, nevelők közösen készítik.

a gyulai kirándulás
jól esik egy kis kipehenés

A közeli környezet megismerését szolgálta a gyulai kirándulás, melyen mind a négy osztály részt vett.

GYERMEKNAP

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola 1.a osztályos tanulóinak a szülők gyermeknapi mulatságokat rendeztek. Bár az eső egyre csak esett, a hangulat mégis nagyon jó volt. A gyerekek játékos ügyességi feladatokban vettek részt, szülők pedig a bográcásban rotyogó paprikás krumpli körül serénykedtek.

Ez a rendezvény jó alkalom volt arra, hogy az egy osztályba járó gyerekek szülői megismerkedjenek egymással, s így összeszokottabb, összetartóbb osztályközösség alakuljon ki. Szeretnénk, ha osztályunk minden évben ilyen jó hangulatú "családi napot" rendezne.

Ez úton mondunk köszönetet mindazoknak, akik felajánlásukkal támogatták rendezvényünket:

CUTI BT, HŐTERM, DOSZIE Kft
Familia Üzletház, Zöld Cukrászda.

Kondorné, Tímár Erzsébet

Túl a kezdeti nehézségeken, hála Istennek egyre jobban erősödik az iskola keresztény szellemisége. A hittan órákon a közös ima, éneklés, gyertyafény, a szentírás szavai áhitatossá teszik ezeket az együtt töltött órákat. A másodikosok már ministrálnak is. Örömmel és fegyelmelzetten végzik a szolgálatot. Vallásos ünnepségeinken a tanulókon és szüleinek kívül nagyon sokan vesznek részt, és lelkieken felüdülve távoznak. Szeretnénk, ha ezeket a falakat a hit hatná át, ez adna lendületet az oktatásnak. Hiszünk benne, hogy ez az iskola, és ez a szellemiség nem vesz el soha. Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy ez az iskola ebben a városban egy olyan mécses legyen, amelyből az olaj sohasem fogy ki.

Küzdelmekben, kudarcainkban, sikereinkben adjon erőt Szent Gellért példája.

"A forráshoz akarsz eljutni?"

Akkor az árral szembe kell haladnod."
(Fritz van Unzuh)

KISS PÁLNÉ

1000 éves a katolikus iskola Magyarországon címmel vándorkiállítás volt iskolánkban április 20-27 között. Minden Magyarországon működő katolikus iskola bemutatta magát egy-egy képes tablóval.

Adatok Gyoma parasztpolgár társadalmáról 1900 - 1945

... „Magunknak kell magunkon segíteni...”

A mezőgazdaságban lezajlott változások voltak talán legnagyobb hatással a két világháború közötti Gyoma életére. Az első világháború harcterein sok gazdaember kényszerült "világot látni". Voltak sokan, akik több országban is megfordultak és hazajövet igyekeztek a látottakat itthon is megvalósítani. Egyre többen fogtak hozzá a talajjavításhoz, az általános értelemben vett gazdálkodás mellett vállalkoztak bér-cséplésre, bérszántásra. A gépek beszerzése komoly anyagi beruházást, hitelfelvételt jelentett. Egyre népszerűbb lett a korszerű talajművelés-tarlóhántás-, műtrágyázás. Az állattenyésztésben is egyre több gazda alkalmazta az intenzív tartási- takarmányozási módszereket.

Jónéhány gazdacsaládban szép számmal voltak első - sőt második - nemzedékbéli értelmiségi foglalkozású (orvos, tanító, tanár, lelkész, jogász) családtagok. Ezek közül sokan az "elszármazottak" számát gyarapították. Okleveles gazdák a közeli és távoli uradalmakban öregbítették a jól gazdálkodó gyomai parasztcsaládok hírnevét. A tehetősebb családok gyermekei a mezőfűri református főgimnáziumban érettségiztek és onnan vezetett tovább útjuk az egyetemekre, főiskolákra.

Többen voltak, akik a gimnázium négy alsó osztályának elvégzése után hazajöttek gazdálkodni, vagy elvégezték a békéscsabai magyar királyi Földművesiskolát és itthon édesapjuk "keze alatt" már szép eredményeket tudtak elérni a mezőgazdasági termelésben. Nagy volt a tanulni vágyás, és lehetőség is volt ennek kielégítésére, mert alapítványok, egyházak, egyének segítettek azokat is, akiknek nem volt módjukban a "tandíjat" előteremteni. A kormányzat is segített legalább az alapfokú képzésben, tömegméréteknél, ezüst- és aranykalászos gazdaképzéssel telente, a községi Gazdasági Népiskolákban s más alkalmas szervezett formákban. Arad, Debrecen, Szolnok, Kolozsvár képfokú- és felsőfokú tanintézetekben, azok anyakönyveiben is több gyomai születésű diák nevére bukkanhatnánk.

Ezek után "talán nem véletlen", Gyoma a búzatermesztésben világhírnévre tett szert, de ez a tény már az 1870-es évekre nyúlik vissza, amikor is egy nagyobb szállítmány gyomai búza került ki a New-York-i gabonatözsére, amelyet olyan kiváló minőségűnek tartottak, hogy valósággal szétkapkodták. Egy tétel nemesítés céljából a kanadai Manitoba tartományba került, a korabeli sajtó nyelvezetével élve; "gyomai vér csörgedezik a világhírű kanadai búza ereiben". A "gyomai tájfajta" őszi búza 1985-ben még ott volt a tápiószelei kísérleti gazdaság parcellái között.

1937-ben megindult Baross László nemesítő munkássága nyomán Gyomán is a "Bánkúti búza mozgalom". Az idő tájt ez volt a legjobb terméseredményeket hozó, kiváló tulajdonságokkal rendelkező fajtacsoport. A gyomaiak már 1931 - 1934 között rendezett Békés vármegyei búzakiállításokon is szép eredményeket értek el a Gyomai Gazdasági Népiskola Tiszavidéki (ez utóbbi a kiállított fajta) Kádár Gerzson és Elek, Székács X Tiszavidéki (keresztezett fajta), Kocsis Imre, Kocsis Gábor, Kovács János, V. Kovács Lajos, Kovács Gábor Tiszavidéki,

K ö z s é g i
G a z d a s á g i
N é p i s k o l a
Székács 1055-ös,
Kruchió István
Hazai fajta (ez volt
a legidősebb
fajta), G. Nagy
László Bánkúti 5-
ös, Székács 1055-
ös, Nagy Károly
Tiszavidéki, Papp
Z s i g m o n d
Diószegi (szintén
ősi fajta), Szabó
Lajos Székács X
Tiszavidéki, Szűcs
József Diószegi,
Wagner Márton
és Fiai Bánkúti 5-
ös fajtákkal.

1935 - b e n
Gyoma 12.244
lelkes lakosságát
mégis kínzó
megélhetési gondok,
aránytalan tulajdonviszonyok
gyötörték. A föld-
nélküliek nagy számát átmenetileg csökkentette a Nagyatádi-
féle földreform. A mezőgazdasági keresők 70,9%-a férfi, 29,1%-
a nő. A birtokosok és bérlők közül 29,5% önálló, 27,5% segítő
családtag, a lakosság 0,3%-a tisztviselő, cseléd 9,2%, munkás
33,5% (mezőgazdasági munkás). Talán szilárdabb talajon álltak
erkölcsökben, nagyobb hitele volt az adott szónak, a becsület-
nek, a szavahihetőségnek és kétségtelenül fennálló igazságta-
lanságok ellenére volt hit s reményesség a jövőben, amit aztán a
második világháború a káoszba taszított.

A két háború közötti időszak Gyomán is bebizonyította, hogy nem igaz az, hogy a magyar paraszt nem szereti a szövetkezetet. Igaz, hogy nem a szovjet-kolhoz típust, hanem a holland típusú szövetkezetet szerették volna megvalósítani. 1936 Húsvét hétfőjén megalakult a HOMBÁR gyomai gazdák értékesítő (tárház) szövetkezte. Ez csak az egyik szövetkezet volt Gyomán. 1937-ben az első évi közgyűlésen Papp Zsigmond elnökgazgató a következőket mondta: "... magunknak kell magunkon segíteni. Igaz, hogy néha, különösen képviselő választáskor sok mindent ígérnek nekünk. Azt kell tapasztalnom, hogy a gazdasági harcban minden gazdasági réteg csak annyi teret tud magának biztosítani, amennyit tudása, intelligenciája és összetartása révén képes magának kiverekedni. Termelés és értékesítés egy kézben kell legyen, s ez a mai viszonyok között csak szövetkezeti alapon lehetséges."

CS. SZABÓ ISTVÁN

Reggeli imádság

"Hegyet hágek,
Lőtöt lépek,
Kő kápolnicskát láték,
Bellől aranyas,
Küél irgalmas,
Szent Világ Úrjézus Krisztus
Benne lakik vala,
Arany hajával leeresztvel,
Arany könnyeivel kicsordulval,
És arany szekállával kitepvel.

Eljőve Szent Világ Úristen
És megkérdezten:
Mie't ülsz itt Szent Világ
Úrjézus Krisztus
Arany hajaddal leeresztvel,
Arany könnyeiddel kicsordulval,
És arany szekálladdal kitepvel?
Azér ülök itt Szent Világ Úristen
Várom a harangokat megkonduljanak,
A bünösöket ide folyamoggyanak..."

Benke Jánosné Benedek Rozália
1906. MOLDAVA.
Gyűjtötte: Erdélyi Zsuzsanna

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly
1925.

225 év az Orsolya zárdától az ADY ENDRE Líceumig

225 éves az öreg iskola! Nagyvárad központjában, az un. Fő utcán található ez a régi épület: a volt Orsolya zároda. Az évfordulót két napos ünnepséggel ülte meg az iskola, mai diákok és vendiákok, tanárok és vendégek.

Röviden az iskola története:

1771-ben boldog emlékezetű Szentzy István nagyváradi székesegyházi kanonok telket szerzett a város központjában, s egy év múlva meg is indult a Kassáról érkezett Orsolya nővérek segítségével az oktatás.

1850-ben az iskola polgári iskolává alakul, és 1928-ig működött, amikor átalakult leány-gimnáziummá.

1857-58-ban emeletes épülettel bővült az iskola.

1858-ban megnyílt a tanítóképző is.

1919 után nehéz helyzetbe került a magyar oktatás, sőt 1923-ban a hatóságok megvonták az iskola működési engedélyét. 1940-ben csak nagy nehezen lehetett újjáéleszteni az elhallgattatott tanintézetet.

A második világháború után nehéz körülmények közt folyik az oktatás, először, mint Orsolya Intézet néven, majd 1948-as államosítás után az iskola állami tulajdonú lett. Az 1954-es években, mint 2. sz. Állami Magyar Líceum működött, majd 1955-ben már a koedukált tanítás működött 3. sz. Középszkola néven.

1956-ban kicserélődnek az iskola vezetői, részben tanárai. Az akkori hatalom kirakat pereket rendezett, sokukat letartóztatták, évekre börtönbe vetik, vagy megfosztják állásuktól a legjobbakat. Sőt még sok diáknak is börtön lesz osztályrésze. Márai Sándor verssorai örökölték meg az akkori hangulatot:

"Nem érti ezt az a sok ember
Mi áradt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett."

A megfélemlítés jellegzetes módszere volt a kommunista rendszernek. Maga az oktatás jellege állandóan változott.

1972-ben a 200 éves évfordulón vette fel az iskola a kommunista harcos Al. Moghioros nevét, majd ipari líceummá alakították. Az erősödő nacionalizmus miatt kötelezően

román nyelven folyt az iskolai tevékenység, román osztályok alakultak. A csalódottság és egyre erősödő kilátástalanság miatt egyre többen hagyták el az országot, Nagyváradot, idegen tájakon próbálták szerencsét. Az itthon maradtak nehéz éveket vállaltak, reménykedve vártak.

1989 Decembere új fejezetet nyitott az iskola történetében is. 1990. januárban felvette Ady Endre nevét. Azóta minden évben 6 párhuzamos osztály végez különböző szakokon: matematika-, fizika-, informatika-, kémia-, biológia-, nyelv-szakok. Sokan kerülnek a végzettek közül egyetemre öregetítve az iskola jó hírét.

Az ünnepségsorozatról

a következőkben számolhatok be:

Június 6-án ökumenikus istentisztelettel kezdődött a nap, melyen Tempfli József és Tökés László püspökök beszéltek. Tempfli püspök úr kiemelte, hogy a katolikus egyház visszakéri az 1948-ban államosított iskoláit, melyben továbbra is az ökumenizmus szellemében kell építeni a jövőt. Tökés László az értékek gyarapításáról beszélt. Mindketten kihangsúlyozták, hogy az ősi Alma Mater akár Orsolyitának, akár Ady Endrének nevezték, mindig teljesítette történelmi hivatását. Mindig az Isten és ember-szeretetet táplálták növendékeikbe, ahogy Mécs László a papköltő mondja Vallomás c. versében:

"Egyszerűek legyünk, mint az országút,
hogy mindenkireh elmehessünk,
édeseink legyünk, mint a kenyér,
hogy mindenkit éltethessünk."

Majd vetélkedő következett: az iskoláról ki tud többet? Az iskola udvarán ajándécsomagok osztására került sor. 18 éltanuló kapott szorgalmáért dicséretet, ajándékot. Az elmúlt években az iskola diákjai tantárgyolimpiákon, honismereti-, sport-, népi tánc-versenyeken jeleskedtek. Gyöngyi Zoltán és Húsz Zsolt az iskola két legjobb tanulója lett.

Megható pillanatok voltak, amikor a 71 öreg diák 50 éve, vagy még korábban végzetek, Tempfli püspök úrtól és István Tibor igazgatótól átvették az aranydiplomájukat.

A 225. évfordulóra jelent meg a jubileumi emlékkönyv Stark Erzsébet tanárnő szerkesztésében.

Az iskola dísztermében állandó fényképiállítás nyílt, arcok, események az Alma Mater mai és régi életéből, eseményeiről.

Az iskola protokoll termében pedig állandó képzőművészet kiállítás nyílt művésszé lett öreg diákok ajándékaiból. (Többek között Kristófi és Ferenci Béla festmények és grafikák láthatók.)

Az ünnepi színházi előadások, táncsoportok bemutatkozása, színvonalas irodalmi műsor és sok minden szórakoztatta a zsúfolásig megtelt Szigligeti Színházat. (3 előadás volt)

Szombat este a Transilvânia és Astoria vendéglő termében több mint 600 jókedvű résztvevővel a cigányzene és a táncmuzsika hangjai mellett tettünk pontot az ünnepségsorozat végére, azzal, hogy 5 év múlva újra találkozunk.

STARK LÁSZLÓ

Hunya története I.

Kedves Olvasóink, Kedves Hunyaiak!

Újságunkban e hónaptól kezdve külön oldalon számolunk be arról, ami Hunyán történt, vagy történni fog. Hírekről, eseményekről, egyszerűval afféle Hunyai Krónikát szeretnénk írni. Reméljük, sok segítőtőre találunk vállalkozásunkhoz. Ez úttal arra vállalkozunk, hogy Tímár Béláné tört. szakos tanárnő jóvoltából megkezdjük sorozatunkat Hunya történetéről. Olvasóink bizonyára emlékeznek régebbi, nagy sikerű sorozatunkra, melyben Endrőd történetét adtuk közre, s amelyben Tímár Antal tanár úr írásában többször is fel-felillantja a "rokoni" kapcsolatot. Reméljük sokaknak fog örömet szerezni vállalkozásunk.

Szerkesztőség

Bevezető rész

A település mai elhelyezkedése: Északon Endrőd és Gyoma, Keleten Mezőberény és Kamut, Délen Kondoros, Nyugaton Örménykút határaival érintkezik. Bár már régen nem beszélhetünk tanyavilágról, még most is a következő tájékoztató neveket használják: Község sor, Bundási sor, Giricz sor, Pintér sor, templom sor, Kontra dűlő, Dávid sor, Iványi sor, Utolsó sor, Határ sor. Kutatásaim során a kiinduló pontot mindig az Endrőd-Mezőberény-Kondoros által bezárt háromszög jelentette. különös tekintettel a "Keselyűshalom" elnevezésre, amely már a XV. századi térképeken is előfordul és még ma is használatos.

A község területe távol esik minden vízfolyástól, és az Ósi Maros, a "nagy keleti folyó" törmelékűjének északi peremén van.

A határ fő formáló alakulata a Kondoros-ér ősi völgye, amely Keletnyugati irányban szeli át a községet és határát. Ezt Csárdavölgynek is nevezik.

Most pedig tekintsünk múltunk kútjába és ismerkedjünk meg a település több évszázados történetével.

A település történetének áttekintése a késő bronzkortól a XIX. századig.

1974. április 8-án az MTA Régészeti Intézete megbízásából a Békés Megyei Múzeumok muzeológusai régészeti kutatásokat kezdtek a szarvasi járás területén, ahová községünk is tartozott. A terepmunka során derült ki, hogy a terület a várakozásokkal ellentétben zsúfolva van lelőhelyekkel. Ez idáig ugyanis egyetlen lelet sem volt erről a helyről a magyarországi múzeumokban.

1974-től 1980-ig végzett kutatások

kiderítették, hogy a település területén az emberi megtelepedés kezdete a késő bronzkorra esik, és mindig is a Kondoros völgy partjain volt a legintenzívebb. A község területén feltárt 46 lelőhely közül kettőben találtak késő bronzkori edénytöredékeket. A késő bronzkor emberére jellemző, hogy ragaszkodott a folyóvölgyekhez és a törmelékűpra csak igen elszórtan telepedett, akkor is annak északi peremére. A késő bronzkori kerámia jellemzője, hogy korongolatlan, egyik fő és általános típusa a kettős szín- fekete és vörös. A régészek e két feltárt lelőhely egyikében jelölnek egy ismeretlen fektetésű csontvázas sírokból álló temetőt. A feltárás során sem sírokat, sem leleteket nem találtak, de a helybeliek elmondása szerint a tanya építései, 1950-ben alapásáskor kerültek elő csontvázak.

A szkíták megjelenését 6 lelőhelyen feltárt edénytöredékek bizonyítják. A kerámiák jellegzetességei, hogy korongoltak, sárgabarna színűek és díszítésükre vékony bekarcolásokat alkalmaztak. Előfordulnak korongolatlan és díszítés nélküli edénytöredékek, de anyaguk összetételénél fogva mégis a szkíta korba sorolhatók. Az ásatások során a legnagyobb számban szarmata kori (I-V. sz.) leletanyag került elő. Jellemző edényformái a téglaszínű és korongolt, egy- és kétfülű bögrék, a széles szájú és széles peremű hombárok, a gömbös testű edények és tálak, korongolatlan fazekak, fedők és bögrék. Szarmata korinak vélték a régészek azt a temetőt is, melyet a helybeliek elmondása alapján határoztak meg.

1969 szeptemberében a Petőfi utcában házépítés során csontvázakat találtak, amelyek a munkások elmondása szerint melléklet nélküliek voltak. A Szarvasi Tessedik Múzeum munkatársa, akit valószínűleg nem értesítettek időben, a helyszínen már nem talált leletanyagot.

A régészek a nagyszámú szarmata kori anyag alapján sok objektumra, nagy településre következtetnek. Ezt bizonyítja az is, hogy több szarmata lelőhelyen találtak olyan mesterséges eredetű mélyedést, amelyek valószínűleg a helyben végzett vályogvetésre utalnak.

A 380-as évektől kezdődően tűnnek fel a hunok elől menekülő gótok és más keleti néptöredékek a Kárpát medencében. A 400-as évek végétől pedig ténylegesen hun érdekszférába tartozott már a hunyai terület. Ezt tükrözik a megváltozott kerámiák. Új technológiák és formák jelennek meg. A korongolt cserép-szürke, téglaszínű és halványsárga, vagy pirosra festett. Gazdag díszítés jellemzi: sűrű

hálóminta, figurális besimítás, beüli fényezett háromszög és négyszög.

Az ásatások során összesen 3 helyen találtak a hun korbói származó edénytöredékeket. A IV. század végétől - ellentétben a szarmata korral - mindinkább tanyaszerű szállásokból vagy magányos tanyákból álló településrendszer alakult ki. A hun kortól az avarok megjelenéséig a szarvasi járás területe a gepidák országának része volt.

568-ban az avarok foglalták el a gepida szállásterületeket. Az általuk létrehozott telepek kerámiaja már élesen elválik a korábbi időszakok kerámiáitól. Túlnyomórészt korongolatlan, rosszul égetett, díszítetlen, illetve kézi korongolású, hullámvonai köteggel, párhuzamos vonalköteggel, ferde beszürkölésű soraival díszített, tojás alakú edények jellemzik.

Az ásatók több szakaszban tárták fel az e korból származó igen gazdag lelőhelyet. Az első szondázó ásatás alkalmával előkerült egy 3 x 3 méteres, félig földbe mélyített ház, amelynek padlóján egy faszervezetű munkapad benyomódott részeit találták meg. A ház tetőszerkezetét három cölöp tartotta. A bejárat nyugatról volt. A bejáratától 4-5 méterre két 2 x 2 méteres hamuzó gödröt és a hozzátartozó három kenyérsütőkemence került elő. Két kemence majdnem ép volt (belmagasságuk 55 és 60 cm), a harmadik még az avarkorban pusztulhatott el. Ezekből északnyugatra egy kb. 5 méter átmérőjű és 2,7 méter mély gödröt tártak fel, melynek aljára leölt marhákat, illetve borjakat helyeztek. Széleinél tüzelőgödröket készítettek.

Az újabb ásatások során még hat, félig földbevéjt házat és egy széles árkot tártak fel. A széles árok feltárásánál rengeteg edénytöredéket, állatcsontokat, vasalakat, sőt vasbuckákat is találtak. Nagy mennyiségben kerültek elő kerámiák és más leletanyagok is. Az egyik ház tűzhegyében egy összeomlott sütőharangot találtak. Egy másikban vasásó volt. Ezenkívül nagyon sok csonteszközt találtak, pl. csontárok, vagy ritka darabnak számító két lyukkal ellátott csontsíp.

Így vallanak a földben rejlő "kincsek", kerámiák, szerszámok, edénytöredékek arról a korról, mely a népvándorlás idején átvonuló emberek életét jellemezte, és vallanak arról, hogy községünk területe már a későbronzkortól kezdve lakott terület volt.

A következő részben már az Árpád-
kor feltárt emlékeivel fogunk találkozni.

TÍMÁR BÉLÁNÉ

Andris a télen sokáig beteg volt. Mikor végre meggyógyult, azt mondta a doktor néni, hogy levegőváltásra van szüksége. Akkor majd megerősödik.

- Elviszünk a nagymamához. - Jelentette ki határozottan apu, és anyu beleegyezően bólintott.

Nosza, kezdetét vette a lázas készülődés. Anyu kölcsön adott Andrisnak egy kis utazótáskát, hogy abba csomagolja kedvenc játékait.

- Püff neki! - töprengett gondterhelten Andris - Hogy gondolja anyu, hogy ebbe a kölyök táskába belefér az összes játékom? - mert egyszeriben úgy érezte, hogy még az a játék is kedvenc, amivel évek óta nem játszik. Ott van például Bumfordi, a mackó. Lába már nincs, meg a füle is lóg, de szó sem lehet róla, hogy itthon maradjon! Á posztókutyus is kell, meg a roller, meg a villanyvasút, meg a kerékpár, meg a kirakókocka, meg a társasjáték, meg a labda, meg a ...

- Elég! Elég! - szakította félbe édesapja a felsorolást - Nem is elég, de sok! Azt ajánlom, húzzunk sorsot! Ráírom egy cédulára mindegyik játék nevét, és ötöt kihúzhatasz belőle. A szerencsés játékokat aztán, ha törik, ha szakad, magunkkal visszük.

Ez csuda izgalmas volt, Andris hatásos hókusz-pókuszokat csinált, és nem is hiába. Kihúzta a mackót, a labdát, egy társasjátékot, a kirakókockát, és egy képeskönyvet.

Na végre kész volt a csomagolás. És másnap reggel Andris arra ébredt fel, hogy valahol harsányan kukorékol egy kakas. S mintha bánatosan bögne egy boci is.

- Az ám! - ült föl hirtelen az ágyban Andris - Hiszen én már nagymamánál vagyok! Még az este elutaztunk, csak én elaludtam a vonatban.

Kiugrott az ágyból, belebújt a papucsába, és kicsoszogott a konyhába. Nagypapa éppen a reggelit csinálta, de apunak már csak hűlt helyét találta. A hajnali vonattal visszautazott Pestre, mert a munkahelyéről nem lehetett elkészni.

Nagyon elszomorodott. Csupa könny lett a szeme, pedig édesapja megmondta, hogy ilyen nagy fiúnak már nem illik sírni. Illik vagy nem illik, néha mégis muszáj.

Andris szépen megköszönte a reggelit nagymamának, de most nem kér belőle. Inkább szétnéz egy kicsit a kertben. Ott legalább senkise látja, ha itatja az egereket.

- Menj csak! - Bólintott nagymama

Mária néni meséi

Andris a mesében

megértően - Nézd meg a kicsibéket. Karcsi, az öreg kakas is nagyon vár már. Biztosan örül majd neked.

- Könnyű neki örülni! - szipogta könnyek között Andris, míg a kertben taposta a gyöngyharmatos fűvet - Őt nem küldték levegőváltására

- Bögőmasina - hallatszott abban a pillanatban valahonnan egy csúfondáros hang. - Andris szétnézett, de senkit nem látott. Csak Pandúr balagott a nyomában, a vén házőrző kutya.

- Te szóltál? - csodálkozott rá kerek szemekkel Andris

- Buta vagy! - kacagott ismét a hang - A kutyák nem tudnak beszélni, csak a mesében. Te meg most nem ott vagy.

- Hol nem vagyok én? - Állt meg kíváncsian Andris, mert közben megpillantott a kőkerítés tetején egy szeplős képű gyereket.

- Hát a mesében! - nézett rá fölényesen a szeplős, és nagyokat suhintott a levegőbe egy hosszú farkarddal. - Mert én ott vagyok ám! Most repülök a sárkánycsikót. Gyí, te Ráró!

- Hiszen te nem is lovon ülsz, hanem a kerítésen! - kuncogott nekividámódva Andris. - És már meg is ismertelek. Te Jóska vagy, akivel tavaly nyáron mindig együtt játszottam.

I... igen, úgy is szoktak hívni, hogy Jóska, de én ha hármat átbukfencezem a fejemen, akkor az leszek, ami akarok. Most éppen Erős János vagyok, mert az este arról olvasott nekem a nagyanyám.

- És nem is akarsz játszani velem?

- Játshatom, ha te is bejössz a mesébe! De ahhoz át kell jönnöd ide a kertünkbe.

- Andris már futott is a kiskapuhoz, és hipp-hopp, ott termett éppen, ahol Jóska leugrott a táltos lováról.

- Vigyázz ám, mert itt lakik valahol a békakirály! - figyelmeztette őt a kis Erős János, de ettől Andris úgy megjegyezte, hogy behátrált egyenesen a kacsausztatóba. Ki akart mászni belőle, de Jóska rákiáltott:

- Ki ne gyere! Te most az Óperenciás tengerben vagy, és onnan nem lehet csak úgy kimászni. Majd én hármat bukfencezem, és kimentelek.

Andris megadóan kuporgott a

vízben, és várta, hogy Erős János óriássá változzon.

Hát, Jóska változott is csak éppen nem óriássá, hanem láthatatlanná. Alig bukfencezett kettőt. Úgy eltűnt,

mintha elnyelte volna a föld.

- Püff neki! Biztosan fordítva bukfencezett! - szeppent meg a tenger közepén Andris, de abban a pillanatban előbukkant a fű közül egy csupa hamu, csupa korom fejecske.

- Hát te, ki vagy? - kérdezte kíváncsian Andris - Csak nem a mesebéli kisördög?

- Ördög a te buta fejed! - prűszkölt haragosan Jóska - Nem látod, hogy beleestem a hamus gödörbe?

- Akkor te most nem is tudsz kimenteni engem?

- Dehogyanem! Azért én óriás vagyok. Egyet ugrom, kettőt lépek, a tengereken által érek. - Azzal galléron ragadta a víztől csepegő Andrist, és kivonszolta a partra.

- Na most legalább te is benne vagy a mesében!

- Én inkább egy száraz nadrágban szeretnék lenni! - nézett végig magán, nagyot sóhajtva, Andris.

Jóska nem sokat teketóriázott, kézen fogta barátját, és átvezette őt a meséből nagymama fahéjszagú konyhájába.

- Tessék neki adni egy gatyát, - mondta szélesen vigyorogva - mert beleesett az Óperenciásba! De ne tessék megijedni, mert én átbukfenceztem a fejemen, óriássá változtam, és kimentettem őt.

- No lám, mosolygott hamisan nagymama - szóval Te most óriás vagy. És én meg azt hittem, hogy Hamupipőke!

- Hát, ha akarom, az is lehetek! - nyelt egy nagyot az óriás, mert hirtelen megpillantott egy tányéron hatalmas szelet mézes-vajaskenyeret.

- Neked adnám az egyiket, - nézett rá komolyan nagymama - de akkor vissza kellene változnod Jóskává. Csakhogy ehhez nem elég ám a bukfencezés! Egy jó nagy mosdótál víz is szükséges hozzá!

- Püff neki! - kuncogott kárörvendően Andris - De nem sokáig, mert bizony neki is meg kellett mosakodnia.

Jóska oda is sügta neki, amíg savanyú ábrázattal türte, hogy nagymama jól lecsutakolja, hogy azért szeret ő inkább a mesében lenni!

Arról ugyanis még sohasem olvasott az ő nagymamája, hogy valamelyik mesehős mosakodott volna.

IVÁNYI MÁRIA

Frodalmi oldal

*Fiók mélyéről, régi ruhád zsebéből,
emléked romjai alól
egyszer csak valami előkerül...*

A FÜZET

Megtaláltam a füzetemet a negyedik elemiből.

De talán többet ér, ha "negyedik elemi" helyett az évszámot mondom: 1943/44

A tantárgy, amelyet a füzet képvisel, történelem lehetett, ha így neveztek; nem emlékszem. Ma talán úgy hívnák: honismeret. Mindenesetre a magyar történelem fontosabb eseményeit rögzíti néhány, szavakra redukált sorban, amelyhez illusztrációul saját színes rajzaim s az akkori pótkávécsomagból kigyűjtött képek kiszínezett változatai szolgálnak. Így követheti a figyelmes füzetnéző végig a nagy kataklizmákat a magyar honfoglalástól 1848 március idusáig: a hőöket Álmos vezértől, a börtönből kiszabadított Táncsics Mihályig, ami azért is helyénvaló dolog, mert a negyedik elemi utolsó óráit és vizsgáit a szokásos júniusi évfázisnál kicsit korábban, légiriadó alatt, az iskola óvóhelyén, azaz a pincében tartottuk meg.

A füzet első mondata, vagyis

A magyarok Ázsiából indultak el és utolsó felirata, vagyis **A szabadság születésnapja** között kerekén kilenc hónap telik el.

Feltűnő, hogy a füzet elején a saját készítésű illusztrációk kidolgozottabbak, gazdagabbak, Nagymagyarország térképén például háromféle zöld jelöli a gabonatermő síkságokat, háromféle barna a hegyvidékeket, sárgabarna a Partiumot és Erdélyt, zöldesbarna a karsztokat, és persze kék a folyókat és az Adriát. Piros a trianoni csonkítás nyoma, amely érzésem szerint, a Dunántúlba mélyebben hasít, mint kellene. A kalandozások korát Lehel kürtje, lángoló nyilvessző, két diszkard, egy kalapács, egy leölt madár, egy hatalmas szív, több virág, négylevelű lóhere és szerencsepatkó jelzi, ami

TÍMÁR MÁTÉ VERSEI AZ UTÓSZÜRET C. KÖTETBŐL

ÉDESANYÁM. A SZÁZSZOR ÁLDOTT *FÁJDALMAS ÖRÖKSÉG*

Feléből talán egy osztályt végzett,
de száz okosnál is jobban számolt,
ha a piacon tejföllel, vajjal,
tojással a padra kirámolt.

És a nagyságák körbe kérdték,
ha ne-talán beteg lett volna.
Gergely Ágnesék nagymamája
Kedves Éltetőnek mondta.

S úgy is ment el, állva, mint a fák,
kotlóstyúkjait megetette,
asztalra dült s előtte színig
maradt a früstük-kávés-begre.

Édesanyám a százszor áldott
a Fiastyúk csibéit vigyázza,
s harmatcseppekben könnyet hullat
árván-magányos fiára...

(1996. IX. 27.)

*Sokat kaptam Édesapámtól,
földszeretetet, világlátást,
istenhitet és többre-vágyást,
jóért - jót remélve másról.*

*Szívüggvé élni a munkát,
s úgy maradni mélyen magyarnak,
hogy más is maradhasson annak,
egyenlőként, amivé szánták.*

*Hordom is mindez örökséget,
csak ne járna véle a vétő,
a sánta reumas csököttséget.*

*Ő kapta a nagy-háborúban,
amit én a Sziklás-Uralban,
e fájó atyai örökséget.*

(1996. IX. 25.)

a bolyongás természetének mély megértéséről tanúskodik. Kevésbé átgondolt IV. Béla nyolctornyú várkastélyának rajza; az épület előtti zöld dombon virágok, s egy kis tó. Ámbár a felírt némiképp érthetővé teszi a szépelgést:

IV. Béla II. honalapító

Várak, falak, telepítés, vetőmag, vágómarha.

Nem egészen világos az Aranybullával való kontextusban II.

Endre fegyvere, a

Színes királyi fakard.

Az Anjouk című fejezetben azonban megrezdül valami, ami jelzi a változást, lélektől lélekig.

A magyar tenger vizében hunyt el

Észak, kelet s dél hulló csillaga - mondja a felírat, de a rajzon mindössze négy csillag árvalkodik szomorú hullámok felett, amelyek inkább mezőnek vél, aki éppoly kevésbé látott tengert, mint a rajz készítője azokban a napokban. **A Hunyadi János, A törökverő hős** című fejezet kesernyés optimizmust sugároz, a nádorfehérvári diadal tiszteletére épp megnűzött, ember nagyságú barna haranggal. Corvinák, kettő még meg van belőle - ez a kijelentés lehangoló, de mutatja, hogy szerzője akkor még nem volt kényes az egyes és többes szám pontos egyeztetésére; a rajzok is könnyedén maszatosak, bár Mátyás szépen belovagol Bécsbe - ez az oldal a kevesek közé tartozik, amelyen nem 1-es osztályzat, csak aláhúzott 1-es szerepel (akkor az 1-es volt a legjobb). Mátyás hét-tornyú smaragd színű vára az Óz című film alapos ismeretét bizonyítja, míg a **Mohácsi veszedelem** (sic) összefirkált harctere, részeges aratói a teljes fejvesztettségéről árulkodnak. Március környékén van az utolsó fellobbanás **Hősök a török időkben** címmel: Zrínyi kirohanása zsinóros mentében, kék fővegben és papucsban, Jurisics Miklós kirántott kardja a vérző holtestek felett, Szondy sírján piros-fehér-zöld szalag az áthallás fogalmának korai elsajátításáról győzi meg az olvasót. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a fejezet alcíme:

A török terjeszkedés

Savolyai Jenő herceg merev kardja, lába alatt egy elfutó bogár, előtte a bugyogós török holtest, s a várfal terében a még repülő ágyúgolyó, mely máris átütötte a falat - mindez rejthet még valami üzenetet, de már érezzük, a rajzoló ereje gyengül, érdeklődése sajnálatosan hanyatlik. **A Bujdosó Rákoczi**-hoz nincs semmiféle illusztráció, **Gróf Széchenyi István**-t bágyadt sóhaj kíséri:

Magyarország nem volt; hanem lesz!

(a szerző a pontosvessző használatával sem volt még tisztában az idő tájt), s végül a már idézett 1848-as felírat következik. **A szabadság születésnapja**, lemondóan és díztelenül.

Határozottan unalmas a füzet vége.

Visszalapozok az elejére, a tüzes nyilakhoz, a kardokhoz, és a várfalakhoz, a sok félig felismert jelképhez, amelyet egy tízéves kislány buzgón megtanult és kiszínezett, Szent István rekvizitumaihoz, a szétporladónak képzelt Szent Jobbhoz, az aranszekevényhez, a koronás címerhez, az apostoli kettős kereszttel, a koronával, amelyet, mivel nem volt aranyceruzája, sárgával festett ki az a lelkes kéz, a kislányé, aki nem tudta, hogy csak néhány hónap, és tökéletesen mindegy lesz, milyen jelképet milyen színűre fest - őt magát besorolják egy egészen más jelkép alá, amelytől nem védi meg sem tüzes nyíl, sem várfal, sem bombabiztos iskolai óvóhely, de még a jeles osztályzat sem.

GERGELY ÁGNES

(megjelent: 168 óra IX. Évfolyam 17.számának 37 oldalán, 1997. április 29-én)

1934

okt. 15. 3. old.

„... Téli ebédeltetési akció...A Női Liga megkezdte az élelmiszer gyűjtését, hogy a téli hónapokban ingyen ebédhez juttassa az iskolák szegény tanulóit. ... még önmegtartóztatás árán sem szabad elzárkózni az alamizsna nyújtásától, mikor arról van szó, hogy száz és száz éhezõ száznak adhassunk egy kis meleg ételt...”

(No comment)

„... Nem engedélyezte a belügyminiszter Kondorostanya községgé alakulását. A vármegye alispáni hivatalhoz most érkezett le a belügyminiszter leirata arról, hogy a belügyminiszter az Endröd községhez tartozó Kondorostanya önálló községgé való fejlesztése iránt előterjesztett kérelmet nem találta teljesíthetőnek. ... Ezzel kapcsolatban elrendelte a belügyminiszter Kondorostanyán egy jegyzői kirendeltség mielőbbi felállítását...”

Ezekben az években igyekezett Kondorostanya - ma Hunya - Endrödtől leválni. A leválás 1946-ban sikerült. Ez a törekvése Hunyának teljesen indokolt volt, ezt ma már, 60 év távlatából könnyű megítélni. Mint ahogy azt is jólesően tapasztalhatjuk, hogy a teljesen önálló Hunya mai lakói szívesen és örömmel vállalják endrödi kötődéseiket.

nov. 15. 3. old.

„... Az endrödi róm. kat. polgári fiúiskola 10 éves jubileuma ... címmel megjelent cikkből: Endröd 15000 lélekszámú község. Ilyen nagy községnek feltétlenül szüksége van középfokú iskolára, de nem nélkülözheti különösképp Endröd, hiszen nem érinti vasútvonal, ami lehetővé tenné a gyermekeknek, hogy egy közel fekvő városba mennének naponként középfokú iskolába ... A jubiláló polgári iskolát az egyházmegyei Főhatóság, a szegedi kir. Főigazgatóság, a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola Igazgatósága, Gurgulics Antal szakfelügyelő, a mezőberényi áll. polg. isk. tantestülete és Patonav Sándor üdvözölte...”

Bár a cikk írója a lakosságot illetően téved, Endröd legmagasabb lélekszáma 13.928 volt 1936 előtt közvetlenül, de a középiskola szükségességét illetően helytállóak a megállapításai. Ezekben az években Endrödon is sikeresen működött egy ún. Gazdasági iskola is és egy iparostanonc iskola is. Érdemes megfigyelni a polgári iskolába érkező vendégek

HÁRMAS - KÖRÖS
1934 - 44

néusorát, ebből kitűnik, hogy igen jelentős személyiségek tisztelték meg az intézményt.

dec. 15. 3. old.

„... Az endrödi Női Liga és az Egyházközség december 23-án délután fél négy órakor száz gyermeket részesít ruha- és élelmiszer segélybe, 24-én délelőtt pedig száz felnőttet juttat élelmiszer segélyhez a Szent Antal házban.”

(Lásd okt. 15. 3. old.)

1935

jan.15.3.old.

„...Az endrödi egyházközség beszámolója 1934-ről:

Házasságot kötött 127 pár, 121 tiszta katolikus, 6 vegyes pár. A kat. születések száma Endrödon 303 volt. 294 törvényes, 9 törvénytelen. A bejelentett halva született gyermek 16 volt. Hogy be nem jelentett és a már eredetében megakadályozott mennyi volt, csak a jó Isten tudja. Az tény, hogy 1904-ben 605, 1914-ben 652, 1924-ben 446, és 1934-ben 303 volt a születések száma. A gyerekek több mint a fele nem jött a világra! (Mi ehhez képest a világháború? Ott 4 év alatt Endrödről 400, most 1 év alatt majdnem annyi pusztult el!)

Meghalt 132 férfi és 105 nő - 178 felnőtt és 59 gyermek. Szentség nélkül 7-en. Tüdővészben 41, bélhurutban 17...”

Azt a tényt, hogy 1904 és 1934 között a születések száma a felére csökkent Endrödon, Csemus Mihály apátplébános úr eléggé indulatos hangon kommentálta. Plébános úr családmódelje a sokgyerekes család volt, és nagyon haragudott a meg nem született gyermekek miatt az aszszonyokra. Csak hát ekkor már nagy volt a munkanélküliség, és a gyerekeket egyre nehezebb volt felnevelni. Érdekes elgondolni, hogy vajon hogyan kommentálná plébános úr a jelenlegi születési adatokat, hiszen az ő általa igen kevésnek tartott 303 születéssel szemben ma Gyomán és Endrödon összesen 86 gyerek született 1996-ban.

jan. 15. 4. old.

„...Az endrödi Hengermalom Szövetkezet karácsony napján csaknem egész nap villanyt szolgáltatott, és a templom világítását e napon ingyen adta...”

Nagyon nagy dolog volt még ezekben az években, hogy egész nap volt villany a faluban, ez a malom a kondorosi úton volt (az épület ma is meg van), a szövetkezést a helyi lakosok hozták létre. Malmot működtettek, kádas fürdőt működtettek, és még villanyt is adtak az embereknek. De csak este éjfélig, és mielőtt végleg elaludt volna a villany, előtte hármat pislogott.

Jan. 15. 4. old.

„...Az endrödi Vöröskereszt fiókegyület február 5-én este 8 órakor műsoros estélyt rendez tüdőbeteg-segély-actió javára...”

Nagyon sok volt ezekben az években a tüdőbeteg, főleg fiatalok haltak meg ebben a szörnyű bajban - 20-25 éves fiatal fiúkat és lányokat vitt el a kór a leggyakrabban. Az ilyen halottakat a család úőlegénynek és menyasszonynak felöltöztetve temette el.

jan. 15. 4. old.

„...Új állatorvos Endrödon. Vörös Béla okl. állatorvos ... hazatért községünkbe és megkezdte állatorvosi működését. Az új állatorvos a fia a jó emlékü néhai Vörös Ferenc endrödi tanítónak. Mint a község szülöttét melegen ajánljuk a lakosság figyelmébe.”

A hírből kitűnik, hogy szeretettel fogadta a falu az új állatorvost. Béla bácsi itt is maradt, csak nyugdíjasként költöztek fel pestre. Már meghalt ő is, és felesége is.

jan. 15. 4. old.

„... Egyesületi élet Endrödon c. cikkből: Csejt pusztai olvasóköriben 1934 utolsó vasárnapján tartották a tisztújítást ... Endröd, Körösöntúli Gazdasági Népházban (Varjas) szintén meg volt az év utolsó vasárnapján a tisztújítás ... A Varjasi Olvasóköriben a régi tisztségviselőket választották meg ... A Katolikus Népszövetségi Kisgazdaköriben is a napokban volt tisztújító közgyűlés...” Az Egységes Munkás Otthon nagy ünnepélyességgel avatta fel új körhelyiségét...

Mindig elcsodálkozom, hogy milyen sok olvasóköri működött Endrödon. Volt tizenegy tanyai iskola, ott mindenhol voltak, idebent a faluban is sok helyen működtek olvasóköri. Most pedig, ezekben a „művelt” években még ezt az egy könyvtárat is körüllengi a bezárás veszélye.

*Lejegyezte és a megjegyzéseket írta
Homokné Németh Eszter*

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd, Ipartelep
út 3. T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók. Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETRE IS.**

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1. Tel/Fax: 66/386-328

ÚJ AKCIÓ!

AZ ENDRÖDI HÁZTARTÁSI BOLTBAN, Endrödi út 1.

AJÁNLATAINK:

- Horgász cikkek nagy választékban
- Gumicsizmák 1.200,- Ft-ért
- Olcsó étolaj kimérve 170-180 Ft-ért
- Olcsó üdítő 2 liter 87 forintért kapható!
- A kiegyensúlyozott életmódhoz Élet Kristály nálunk a legolcsóbb
- Kozmetikai cikkek nagy választékban.

Méretes lábbeli készítést is vállalunk.

35-től 42-es méretig.

SEURO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)

Telefon: 06-66-386-800

ÉLJEN A PC Shop

ÁLTAL NYÚJTOTT EGYEDÜLÁLLÓ LEHETŐSÉGEKKEL!

- KAMATMENTES RÉSZLETFIZETÉS
- DÍJMENTES HÁZHOZZÁLLÍTÁS, BEÜZEMELÉS
- 1 + 1 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA
- TERMÉKVISSZAVÁSÁRLÁSI GARANCIA

PC SHOP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI

SAKÜZLET, SZERVÍZ

SZARVAS, Szabadság út 30. T.: (66) 311-422

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.
Telefon: 66/386-891
66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.

(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-148

**Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás**

Marjol Cipő

Dinya Zoltán

vállalkozó

Lakás:

Telephely:

Dobi I. 1/1 5502 GYOMAENDRŐD Fő út 45.

Tel.: 06 66/386-578

Tel.: 06 66/386-578

06-30/436-781

A KÁRPITOS '97 Kft.

termékeinek állandó bemutató terme

a **DÁVID BÚTORBOLT**-ban

5502. Gyomaendrőd Hősök tere 7.

Legújabb ajánlatai:

Heverők 16.000. Ft-tól

Franciaágyak 34.000 Ft-tól

Ülögarnitúrák 65.000. Ft-tól.

Telefon 66-386-262

„ÉPFE“ építőipari-szakipari és festő-vállalkozó

BARTA LÁSZLÓ

5502. Gyomaendrőd, Juhász Gy. u. 34/1.

Telefon/Fax: 06-66-386-896 (08.00-16.00)

Rádiótelefon és üzenetrögzítő:

06-60/481-041

VÁLLAL

GARANCIÁVAL:

Szobafestés, mázolás, tapétázás

melegburkolási munkákat takarítással

Teljes szakipari munkák tervezését, szervezését,

lebonyolítását anyagbeszerzéssel.

Az önkormányzat munkájáról

Június 26-i képviselő-testületi ülés 20 napirenddel foglalkozott. A polgármester úr bevezetője - melyen az elmúlt időszak legfontosabb tárgyalásait foglalta össze - után először a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentést fogadta el. Elsőként az elmaradt beruházásról volt szó. A RUHRSTEIN - HUNGARICA cég, mely az endrődi vásártérre szándékozott benzinkutat építeni, területvásárlási szándékáról lemondott.

Az endrődi helytörténeti kiállítás megnyitását szept. 1-re helyezte a Munkácsi Mihály gimnázium vezetője, Grin Igor.

Elfogadta a Képviselő-testület a költségvetési rendelet módosítását 1.284.412.000 forint bevétellel és kiadással. A módosítást a központi támogatások céltámogatás, és egyéb állami támogatások eredményezték. (Az eredeti költségvetésünk 1.056.181.000.-Ft.)

Majd rendelet tervezetet vitattak meg a zaj, és rezgésvédelemről, melynek célja: az emberi egészség és környezet megőrzése. Egyik eleme: mozgó, hangos hirdetést munkanapokon csak 7 - és 17 óra, munkaszüneti napokon 10 és 14 óra között lehet folytatni, kivéve iskolák, hivatalok, szoc. intézmények 200 méteres körzetén belül

Döntött a Képviselő-testület a Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző, és a 617 sz. Ipari Szakmunkásképző és Cipőipari Szakközépiskola összehívásáról. Az összehívás időpontja: 1997. augusztus 1. Az összevont intézmény neve: Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakközép Iskola. Az összevont intézmény igazgatója: Gubucz József úr. A Rózsasági Kálmán Általános Iskola és Diákotthon igazgatói állására Ladányi Gáborné nyújtott be pályázatot. A Testület elfogadta a pályázatot és megbízta 2002. augusztus 31-ig igazgatónak. E helyről is gratulálók, további eredményes

munkát kívánok!

A TURINFORM Iroda beszámolóját megvitattuk. Működését szükségesnek és hasznosnak tartotta a Testület. Közhasznú Társasággá történő átalakításáról egy ismételt áttekintés után született döntés. A MOLL 2000 töltőállomás megvalósításához szükséges területet csereként átadja a város. A régi kút helyén parkoló lesz.

Határozat született a Békésmegyei Vízművek Rt. cégjogi helyzetének rendezését illetően. - Ehhez annyit, hogy különböző okok miatt a Cégbíróság nem jegyezte be az Rt-t. A jogi rendezéshez szükséges különböző lépéseket kell megtenni.

A városi piac bérbeadására négy pályázat érkezett be. A szakértői bizottság javaslatára a Képviselő-testület Kolohné Pelyva Editnek adta bérbe a működtetést. (Gyomai és endrődi piac mindkét mázsaház és az endrődi vásártér.) Bérleti díj: 1.440.000 Ft. + ÁFA évente.

A költségvetési fejezet átszortosításával helyi utak fenntartásához 1.400.000 Ft-ot biztosít

az Önkormányzat, mely vagy utak javítására, vagy járda építésére fordítható.

A Polgármester úr előterjesztésében a Képviselő-testület javasolja az Észak-Békési térség vállalkozási övezetét nyilváníttatásának kezdeményezését. A Hármaskörös Kistérségi Társulás Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya - a szükséges dokumentációk elkészítéséhez a Békésmegyei Önkormányzat részére 330.000 Ft-ot biztosít a Testület.

Ezek után fellebbezésekkel, és Gyomaendrődért emléklappal történő kitüntetések adományozásáról döntöttünk.

Kellemes nyarat, a betakarításhoz jó időt és a jó munka eredményeként bő termést kívánok

CSIBULKA GYÖRGY

A VÁROSI KÉPTÁR NYÁRI AJÁNLATA

Július 10-én du. 3-órakor kerül megnyitásra a "Vidovszky képek a Nemzeti Galériából" című kiállítás. A nemzeti Galéria, a birtokában lévő húsz kép közül nyolcat mutat be az érdeklődő közönségnek

A kiállítás megtekinthető szeptember 30-ig.

Pályázati eredmények:

A Városi Képtár által Corini Margit születésének 100. évfordulója alkalmából meghirdetett rajzpályázat eredményhirdetésére jún.10-én ünnepélyek keretében került sor. A harmincöt beérkezett munka közül az Ált. Isk. 11-14 éves kategóriában volt díjkiosztás. A középiskolás kategóriában díja nem lett kiadva.

"A tenger témakörben" I. Pelyva Katalin, II. Swalm Anikó, III. Berényi József.

"Az éjszaka" témakörben: I. Mészáros Györgyi, II. Szabó Zsannet, III. Fülöp Ernő.

A zsüri különdíját, meghívást a nyári művésztaborba, amelyet a Bethlen Gábor Alapítvány ajánlott fel, Méri Gábor, a 2 sz. Ált. Iskola 13 éves tanulója kapta.

A díjazottak értékes könyvjutalmait, az okleveleket, emléklapokat, rajztömböket a KNER NYOMDA bocsátotta rendelkezésünkre. Ezúton is köszönjük!

Köszönjük segítőinknek a közreműködést, pályázóinkat további szorgalmas munkára hívjuk. Reméljük, hogy a hagyományvá váló pályázatunkon, melyet VIDOVSZKY BÉLA tiszteletére minden évben megrendezünk Béla napkor, ismét találkozunk!

BULA TERÉZ
gyűjteménykezelő

KÖZÖSSÉGI HÁZ JÚLIUS HAVI PROGRAMJA

9.	18 órától: Zenés est a Magányosok Klubjában.
10.	9 -16 óráig: Telefon bemutató és vásár.
11.	13 -17 óráig: Műanyag art. x vására.
14.	18 órától: Gyógyda.
26.	19 órától: Anna bál. (Asztalfoglalás a Közösségi Házban, július 10-23-ig)
28.	18 órától: Gyógyda.

Rendszeresen működő csoportok, közösségek 1997 nyarán a Közösségi házban:

- Minden hétfőn, 18 - 22 óráig: Nyugdíjas Klub.
Minden hétfőn, 19.30 - 20.30-ig: Aerobic torna.
Minden szerdán, 18 - 21 óráig: Magányosok Klubja.
Minden hó utolsó szerdáján 19 órától: Kisgazda Párt gyűlése.
Minden csütörtökön 19.30 - 20.30-ig: Aerobic torna.
Minden második csütörtökön 19 - 22 óráig: Gazdakör. (júl.10, 24, stb.)

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja: A KDNP Gyomaendrődi Szervezete * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Császámé Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Homokné Németh Eszter, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Ungvölgyi János * Felelős Kiadó: Vaszkó András elnök * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nyszt.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * Készült: Pelyva házinyomda, Gyomaendrőd, Fő út 81/1 *

Interneten <http://www.sziksz.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@moha.sziksz.hu